تحقیقات مدلسازی اقتصادی/ دوره ۱۲، شماره 44، صفحه 84 -45

«مقاله پژوهشی»

# تأثیر کیفیت حکمرانی خوب و درآمد بر شادی در کشورهای منتخب

یداله دادگر[1]، حجت ایزدخواستی[2]، سید محمد سیدی[3]

تاریخ دریافت: 1399/12/25 تاریخ پذیرش: 1400/08/01

## چکیده

تغییر مبانی نظری که در حوزه اقتصاد رفاه شکل گرفته است، به دلیل تکامل اقتصاد در طول زمان سبب شده است تا شادی در چند دهه اخیر به عنوان یک شاخص مهم برای اندازه‌گیری رفاه در سطح فردی و جامعه در کنار سایر پراکسی‌های اولیه مانند ثروت، مصرف، تولید ناخالص داخلی وغیره در نظر گرفته شود و مورد توجه اقتصاددانان قرار گیرد؛ به طوری‌که آن‌ها به بررسی تأثیر متغیرهای اقتصادی بر شادی پرداخته‌اند. یک عامل مبهم و اثرگذار بر شادی حکومت‌های موجود در کشور است، زیرا حکومت از دو کانال در گسترش شادی نقش دارند؛ مجرا مستقیم و غیر مستقیم. بنابراین، بررسی و تأثیر نقش حکمرانی در افزایش شادی مهم است. مطالعه حاضر برای بررسی تأثیر حکمرانی بر بهبود شادی از روش داده‌های تابلویی استفاده کرده است. شش شاخص حکمرانی کافمن برای سنجش حکمرانی 112 کشور در بازه زمانی (2019-2006) در نظر گرفته شده است. این شش شاخص به دو زیر شاخص کیفیت تکنیکال و کیفیت دمکراتیک تقسیم و در سه معادله مورد ارزیابی قرار گرفته است. همچنین نمونه مورد تحقیق به دو گروه کشور تبدیل شده و اثر حکمرانی در گسترش شادی به طور دقیق‌تر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. متغیر درآمد به همراه دو متغیر کنترلی هزینه‌های دولت و شاخص فلاکت به تابع اضافه شده است. یافته‌های پژوهش حاضر نشان دهنده وجود رابطه مثبت بین بهبود حکمرانی و افزایش درآمد با گسترش شادی است. اثربخشی کیفیت حکمرانی در راستای افزایش شادی نسبت به بعد کیفیت دمکراسی آن قابل توجه است. این نتیجه در نمونه کل کشورها و ثروتمند و فقیر قابل تأیید است و

1. استاد اقتصاد دانشکده اقتصاد و علوم سیاسی دانشگاه بهشتی، تهران، ایران (نویسنده مسئول) Email: y_dadgar@sbu.ac.ir

2. استادیار اقتصاد دانشکده اقتصاد و علوم سیاسی دانشگاه بهشتی، تهران، ایران Email: h_ izadkhasti@sbu.ac.ir

3. کارشناس ارشد اقتصاد دانشکده اقتصاد و علوم سیاسی دانشگاه بهشتی، تهران، ایران Email: s.seyedi@mail.sbu.ac.ir

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]

[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]

[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

اثر آن در کشورهای فقیر در مقایسه با ثروتمند بیشتر است. درآمد در گسترش شادی یک اثرگذاری مستقیم قابل توجه دارد. ضریب درآمد در هر سه گروه مثبت و برای نمونه فقیر نسبت به ثروتمند بیشتر است. دو متغیر کنترلی یعنی هزینه‌های دولت و شاخص فلاکت در کل کشورها به ترتیب رابطه مثبت و منفی با شادی دارند. رابطه موجود برای کشورهای ثروتمند برقرار است، اما ضریب هزینه‌های دولت در کشورهای فقیر منفی است. بر این اساس می‌توان بیان کرد دولت‌ها از طریق بهبود کیفیت حکمرانی و کاهش شاخص فلاکت در اقتصاد در گسترش سطح شادی در جامعه نقش قابل توجه و غیر قابل انکاری دارند. همچنین نباید اهمیت نقش افزایش تولید ناخالص داخلی و رشد اقتصادی نیز نادیده گرفته شود.

**واژه‌های کلیدی**: شادی، حکمرانی، کیفیت تکنیکال، کیفیت دمکراتیک، درآمد

**طبقه‌بندی JEL**: C23, I38, I30

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]

[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]

[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

## 1. مقدمه

علم اقتصاد همانند سایر علوم هر روزه تحولات گسترده‌ای را تجربه و در طول زمان تکامل می‌یابد. یکی از تحولات علم اقتصاد در حوزه ارزیا85

بی رفاه اتفاق افتاده است. ابتدا برای ارزیابی رفاه در سطح فردی از ثروت، مصرف و دارایی؛ در سطح اجتماعی از تولید ناخالص داخلی، رشد و مصرف کل استفاده می‌شد. به عبارت دیگر درآمد نقش کلیدی در رفاه داشت. امروزه علاوه بر معیارهای ذکر شده شاخص‌های مانند کیفیت زندگی، رضایت از زندگی و شادی نیز به عنوان معیارهای رفاه استفاده می‌شوند. در حال حاضر، شادی یک شاخص مهم برای اندازه‌گیری رفاه در سطح خرد و کلان محسوب می‌شود. تغییرات در این حوزه علم اقتصاد تنها مورد توجه اقتصاددانان نبوده و حتی نظر سیاست‌مداران و دولت‌مردان را نیز به خود جلب کرده است. از سال 2012 به بعد گزارش‌های مربوط به رتبه بندی شادی کشورها توسط سازمان ملل تهیه و انتشار می‌یابد. کشور فنلاند در سال 2019 با متوسط سطح شادی 7/89 در بین 153 کشور رتبه اول را به خود اختصاص داده است (هلی ویل و همکاران[1]، 2020). بنابراین، تغییرات نظری حوزه اقتصاد رفاه سبب توجه بیشتر به شاخص شادی شده است، کار استرلین[2] در سال 1974 را باید آغاز ورود شادی به مباحث اقتصادی دانست. استرلین نشان داد علی رغم رشد اقتصادی ایالت متحده آمریکا در یک بازه 20 ساله، سطح شادی مردم افزایش قابل توجه نداشته است. با ورود شادی به حوزه اقتصاد، پژوهش‌های گسترده‌ای در این حوزه صورت گرفته است که منجر به تقسیم ادبیات شادی به دو بخش شد؛ بخش اول، به بررسی عوامل تعیین کننده شادی در سطح فردی می‌پردازد. نتایج نشان می‌دهد که عوامل تأثیرگذار بر شادی در سطح فردی برای اکثر موارد مشابه هستند. بخش دوم، ادبیات نظری شادی به تجزیه و تحلیل عوامل تعیین کننده شادی در سطح کشورها پرداخته است. بر خلاف تحقیقات در سطح فردی عوامل موثر بر شادی در سطح کشور برای اغلب موارد یکسان نیست (بروژسنو و همکاران[3]، 2006)، به همین دلیل اقتصاددانان به بررسی تاثیر و

1. Helliwell et. al
2. Easterlin
3. Bjørnskov et. al

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

رابطه متغیرهای اقتصادی با شادی در سطح کشورها پرداخته‌اند. برخی مطالعات اثر متغیر-های اقتصادی از جمله تولید ناخالص داخلی، تورم، بیکاری و اندازه دولت بر شادی را تجزیه و تحلیل کرده‌اند.

اثرگذاری حکومت‌ها بر گسترش سطح شادی در جامعه یک عامل مبهم و مورد توجه اقتصاددانان است و اثرپذیری ابعاد مختلف جامعه مانند وضعیت اجتماعی، اقتصادی، سلامت وغیره از عملکرد حکومت غیر قابل اجتناب است، که تغییرات در هر بعد می‌تواند با تغییرات در سطح شادی جامعه همراه شود. فرض کنید دولت با هدف رشد اقتصادی؛ سیاست پولی انبساطی را اجرا کند. اگر اتخاذ این سیاست به درستی صورت نگیرد با تورم شدید همراه خواهد بود، زیرا عرضه پول یک عامل مهم در افزایش تورم است، یا افزایش بدهی‌های خارجی دولت در بلندمدت با کاهش رشد اقتصادی همراه خواهد بود (ژیلایی اقدم و همکاران، 98). در نهایت، این اقدامات دولت می‌تواند سبب کاهش شادی در سطح جامعه شود. بنابراین، تأثیرپذیری همه بخش‌های جامعه از عملکرد دولت و اثر هر یک از آن‌ها در گسترش شادی در سطح جامعه انکار ناپذیر است. بنابراین می‌توان اظهار داشت دامنه تاثیرگذاری حکومت بر شادی زیاد است زیرا هم به طور مستقیم، سیاست حکومت در افزایش سطح شادی در بین مردم و جامعه، و هم به طور غیر مستقیم، تاثیرگذاری تصمیمات دولت بر سایر بخش‌ها، در گسترش شادی نقش دارند. در نتیجه نقش چگونگی حکمرانی بسیار کلیدی است؛ زیرا حکمرانی خوب می‌تواند سبب بهبود ابعاد مختلف جامعه شود، مثلاً به رشد اقتصادی بیشتر بیانجامد که آن هم بر رفاه و شادی اثرگذار است. البته تاثیرگذاری ابعاد مختلف بر شادی یک طرف نیست بلکه یک رابطه متقابل بین وضعیت شادی جامعه و سایر ابعاد اجتماع وجود دارد. به عنوان مثال، شادی بالاتر بهبود وضعیت اقتصادی را به همراه دارد و موجب رشد و توسعه اقتصادی می‌شود. زیرا شادی بالاتر، کارایی افراد در جامعه را افزایش و به دنبال این افزایش تولید بیشتر می‌شود (اوت[1]، 2009). به عبارت دیگر، نه تنها بهبود وضعیت اقتصادی باعث افزایش شادی در جامعه می-

1. Ott

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

شود؛ بلکه شادی بالاتر بهبود وضعیت اقتصادی را به همراه دارد. بنابراین بررسی تأثیر نقش دولت‌ها در بهبود و گسترش شادی در سطح جامعه حائز اهمیت است.

پژوهش‌های اندکی در حوزه شادی در ایران انجام شده که بیشتر تأثیر دو متغیر تورم و بیکاری بر شادی را مورد بررسی قرار داده‌اند، ایران در سال 2019 در رتبه بندی جهانی شادی در جایگاه 118 قرار دارد که بسیار مشکل آفرین است. بر این اساس، در این مقاله به بررسی نقش حکمرانی و دولت در کنار درآمد در ایجاد شادی پرداخته است. برای ارزیابی عملکرد دولت از شاخص‌های آزادی اقتصادی، دمکراسی و شاخص‌های حکمرانی استفاده می‌شود. در این کار شاخص حکمرانی کافمن به عنوان پراکسی کیفیت و عملکرد دولت‌ها در نظر گرفته شده است. بنابراین، مسئله اصلی این پژوهش بررسی نحوه و میزان تأثیرگذاری شاخص‌های حکمرانی بر شادی (در کنار درآمد) با روش داده-های تابلویی است، تا نقش و عملکرد حکومت‌ها بر بهبود شادی در 112 کشور منتخب در دوره زمانی (2019-2006) مورد بررسی قرار گیرد. همچنین، تأثیر کیفیت حکمرانی با تأثیر درآمد بر شادی نیز مقایسه خواهد شد. در بخش دوم، مبانی نظری و پیشینه تحقیق مرور می شود. بخش سوم، به متدولوژی، معرفی مدل و داده‌ها اختصاص دارد. برآورد الگو و تحلیل یافته‌های پژوهش در بخش چهارم ارایه شده است. در نهایت، به نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادات پرداخته می‌شود.

## 2. مبانی نظری و پیشینه تحقیق

### 2-1. ادبیات نظری

گستره پژوهش‌های شادی در اقتصاد و تعداد مقالات منتشر یافته مربوط به شادی در مجلات اقتصادی از اوایل دهه 1990روند فزاینده‌ای داشته است. با انتشار پژوهش استرلین (1974) اقتصاددان و جامعه‌شناس آمریکایی شادی در بین اقتصاددانان مطرح شد. در سال‌های 2005-2001 بیش از 100 مقاله (کانمن و کروگیر[1]، 2006)، در سال‌های 2008-2005، 173 مقاله (کلارک و همکاران[2]، 2008) و در نهایت تا سال 2014 بیش از 3000

1. Kahneman and Krueger
2. Clark et. al

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

مقاله در مجلات اقتصادی به چاپ رسیده است (دبانث و شانکار[1]، 2014). ونهوین[2] در سال 2004 پایگاه جهانی شادی را ایجاد کرده است. با توجه به اینکه شادی امری ذهنی است، به کمک نظرسنجی‌های مختلف و پرسش‌های متفاوت به اندازه‌گیری آن پرداخته می‌شود. داده‌های رفاه ذهنی توسط سازمان‌ها و مراکز آماری مختلف مانند بانک جهانی، سازمان ملل، پایگاه جهانی شادی وغیره با استفاده از نظرسنجی‌های گسترده جمع آوری می‌شود. در این راستا، می‌توان به نظرسنجی عمومی اجتماعی[3] در آمریکا، نظرسنجی اقتصادی و اجتماعی آلمان[4] که تنها برای کشورهای خاصی صورت می‌گیرد و نظرسنجی‌های که طیفی وسعی از کشورها را شامل می‌شوند، مانند ارزش‌های جهانی،[5] نظرسنجی جهانی گلاپ[6] یا نظرسنجی یوروبارمتر[7] اشاره کرد. فرمت مورد استفاده برای جمع آوری داده‌های رفاه ذهنی در بیشتر نظرسنجی‌ها مشترک و تنها نحوه ارزیابی در آن‌ها متفاوت است. برخی نظرسنجی‌ها دیدگاه کیفی و تعدادی مبنای کمی را برای رتبه‌بندی رفاه ذهنی و شادی اتخاذ کرده‌اند. به طور مثال، نظرسنجی عمومی اجتماعی یک مقیاس کیفی سه گانه برای شادی استفاده می‌کند. این نظر سنجی از سوال زیر استفاده می‌کند: "همه چیز را در نظر بگیرید، شما این روزها را چه طور ارزیابی می‌کنید؛ آیا شما خیلی شاد- نسبتاً شاد- نه زیاد شاد هستید؟" نظرسنجی‌ها علاوه بر اینکه آمار شادی را منتشر می-کنند، تلاش بر انتشار اطلاعات دیگر از جمله ویژگی‌های اجتماعی- جغرافیایی (به طور خاص جنسیت، سن، اندازه خانواده، وضعیت تاهل و شغل، میزان تحصیلات، درآمد) را دارند. به دلیل اینکه داده‌های شادی به صورت نظرسنجی جمع‌آوری می‌شوند، بنابراین، فری و استاتزر[8] (2002) نشان دادند که داده‌های شادی دارای سازگاری، اعتبار، اطمینان و ثبات بالا هستند. بنابراین، داده‌ها و اندازه‌گیری‌های مربوط به رفاه و شادی خود گزارش

1. Debnath, & Shankar
2. Veenhoven
3. General Social Survey
4. Panel German Socio-Economic
5. the World Values Surveys
6. World Gallup poll
7. Eurobarometer Surveys
8. Frey and Stutzer

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

شده می‌تواند به عنوان تخمین تجربی معتبر و قابل اعتماد در خصوص مطلوبیت فردی در نظر گرفته شود.

در گذشته برای ارزیابی رفاه در سطح جامعه از شاخص‌های عینی همانند تولید ناخالص داخلی (GDP) هر کشور استفاده می‌شد و با افزایش تولید ناخالص داخلی انتظار بر این بود که رفاه افراد بیشتر شود. سپس به منظور بررسی دقیق‌تر، درآمد سرانه به همراه فقر مورد توجه قرار گرفت. با این استدلال که درآمد سرانه مصرف را افزایش می‌دهد و مصرف بیشتر مطلوبیت بالاتر را به همراه دارد که نماد رفاه است. با تکامل علم اقتصاد و در نظر گرفتن تجارب کشورهای مختلف حمایت کمتری از این دیدگاه صورت گرفت؛ به این دلیل که تولید ناخالص داخلی و سرانه همه ابعاد رفاه را شامل نمی‌شود. در نتیجه، برای اندازه‌گیری بهتر و دقیق‌تر میزان رفاه، پژوهشگران به شاخص‌های ذهنی مانند کیفیت زندگی، رضایت از زندگی و شادی توجه کردند. از طرف دیگر، شاخص‌های آزادی اقتصادی، دمکراسی و شاخص‌های حکمرانی از جمله معیارهای سنجش و عملکرد نهادها محسوب می‌شوند. محققین به کمک این شاخص‌ها به تجزیه و تحلیل عملکرد نهادها بر ابعاد مختلف جامعه از جمله بررسی نقش و عملکرد نهادها در بهبود شادی پرداخته‌اند. ارتباط بین نهادها و شادی از دو مسیر مستقیم و غیرمستقیم قابل بررسی است: در مسیرمستقیم، افراد در چهارچوب حکمرانی خوب شادتر هستند. مطالعات در این زمینه نیز تصدیقی بر این مسئله دارند، یعنی اثربخشی مستقیم نهادها در گسترش شادی در سطح جامعه هستند (هیدی و ویرینگ[1]، 1992، فری و استاتزر[2]، 2000، درن و همکاران[3]، 2007). آن‌ها در مطالعات جداگانه برای کشورهای مختلف ثابت کردند که دمکراسی موجود در کشورها و ساختار فدرالی دولت‌ها در شادی بیشتر شهروندان مشارکت دارند. نتایج پژوهش‌های آن‌ها بیان کننده رابطه مستقیم بین دمکراسی و رفاه ذهنی است. همچنین نشان می‌دهند که سطح بالاتری از دموکراسی شادی مردم را افزایش می‌دهد، عوامل نهادی در افزایش شادی کشورها نقش موثر دارند به طور خاص در مراحل اولیه تحول

1. Headey and Wearing.
2. Frey & Stutzer
3. Dorn et al.

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

اقتصادی و سیاسی میزان آزادی سیاسی تأثیر قابل توجه بر شادی دارد (هایو[1] ، 2007، بژورسنو و همکاران[2]،2010). هلی‌ویل و هوانگ[3] (2008)، اوت[4] (2009 و 2010) و هوانگ[5] (2016) نشان دادند که حکمرانی بر شادی اثر مثبت دارد و آن‌ها نتیجه گرفتند که حکومت‌ها با بهبود حکمرانی می‌تواند شادی را در جامعه افزایش دهند. وو[6] (2018) نشان می‌دهد که حکمرانی خوب سطح شادی را فقط در کشورهای با درآمد بالا افزایش می‌دهد. در مسیر غیر مستقیم، نهادها بر سایر بخش‌های جامعه تاثیرگذار هستند و بهبود در هر یک از این ابعاد به طور مستقیم بر شادی تاثیر دارد. دو متغیر اقتصادی تورم و بیکاری کانال‌های تاثیرگذار بر شادی و تاثیرپذیر از حکمرانی هستند. در بین عوامل اقتصادی تأثیرگذار بر شادی پیامد افزایش تورم و بیکاری کاهش شادی است (کلارک و اسوالد[7]، 1994، اسوالد، 1997، بولو همکاران[8] (2009)، و بلانچفلورو همکاران[9]، 2013). مطالعات مختلف نشان می‌دهند که بیکاری تأثیر منفی بر شادی دارد (دی تلاو و مک کل[10]، 2000، اچسن و ولش[11]، 2011 و لوهمان و همکاران[12]، 2012). اثر بیکاری بر کاهش شادی در سطح جامعه نسبت به تورم بسیار قابل توجه است، زیرا علاوه بر اینکه سطح درآمد در هر دو وضعیت کاهش می‌یابد، اما بیکاری با آثار منفی روانی همراه است که این پیامدها در زمان افزایش تورم وجود ندارند یا در مقایسه با بیکاری بسیار ناچیز هستند. بنابراین، مسئله بیکاری نه تنها به خاطر از دست دادن درآمد ناشی از بیکاری تاثیر منفی بر شادی دارد بلکه اثرات غیرمالی مانند پیامدهای روانی و اجتماعی به خاطر از دست دادن شغل نیز رابطه منفی با رفاه ذهنی و شادی دارد (اسوالد، 1997، هلی‌ویل و هوانگ، 2014 و اردگی و مونیر[13]، 2019). مطالعات و نهادهای بین‌المللی نظیر بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول

1. Hayo
2. Bjørnskov et al.
3. Helliwell & Huang
4. Ott
5. Huang
6. Woo
7. Clark & Oswald
8. Bolle et al.
9. Blanchflower et. al
10. Di Tella & MacCulloch
11. Ochsen and Welsch
12. Luhmann et al
13. Ouardighi and Munier

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

بر این باورند که حکمرانی بایستی برای تحقق برنامه‌های توسعه است. تحقیقات در حوزه مدیریت دولتی و انتخاب بهترین چهارچوب حاکمیتی از دهه 1990 شروع شد. بیشترین تحقیقات در این زمینه توسط بانک جهانی صورت می‌گیرد. بانک جهانی در گزارش سال 1997 نه تنها به نقش تعیین کننده دولت در تغییر و تحولات اقتصادی پرداخته بود بلکه دامنه بحث‌های نظری در مورد کارکرد دولت در سطح جهانی را نیز توسعه داد. پژوهش‌ها مختلف و بررسی‌های بانک جهانی در مورد کشورهایی در حال توسعه و کمتر توسعه یافته نشان می‌دهد که حکمرانی و نوع مدیریت حکومت در کشورها یک عامل موثر در کنترل بیکاری و تورم است. به طورکلی بانک جهانی حکمرانی را راهبرد توسعه در اکثر این کشورها می‌داند (ساین[1]، 1986، کلیراجان[2]، 1992، روی و سامانتا[3]، 2010، علی و ساسی[4]، 2016 و ساسی و قاسمی[5]، 2017).

مسئله تأثیر تولید ناخالص داخلی بر شادی به یافته‌های استرلین متکی است و نتایج یک تناقض را نشان می‌دهد. بر این اساس، در کشوری در زمان معین، ثروتمندترین افراد به طور متوسط شادتر هستند، اما با گذشت زمان وقتی همه ثروتمند می‌شوند مردم شادتر نمی‌شوند. به بیان دیگر، در دیدگاه ایستا درآمد بیشتر افراد را شادتر می‌سازد، اما در چارچوب پویا هیچ ارتباطی بین شادی و درآمد وجود ندارد (استرلین، 1974، 2013). مطالعات دیگر نیز نتیجه کار استرلین را تأیید کرده‌اند (دینر و همکاران، 1999، ونهوین 1993 و راوالین و لکسین[6] 2000). مطالعه مشابه دیگر توسط کنی[7] (1999) انجام شده است و نتایج آن نشان می‌دهد که سطح شادی در ژاپن بین سال‌های 1988-1958 تقریباً ثابت بوده است، در حالی که تولید ناخالص داخلی سرانه در آن دوره پنج برابر شده است. استرلین و همکاران (2010) داده‌های شادی چند کشور آسیایی مانند چین و کره جنوبی را تجزیه و تحلیل کرده‌اند. نتایج آن‌ها بیانگر این است که درآمد سرانه طی بیست سال دو

1. Sinn
2. Kalirajan
3. Roy and Samanta
4. Ali and Sassi
5. Gasmi
6. Ravallion and Lokshin.
7. Kenny

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

برابر شده است، اما داده‌ها کاهش در رضایت از زندگی را نشان می‌دهند. به طور خاص در کره جنوبی کاهش قابل توجه مشاهده شده است. اینگلهارت[1] و بلانچفلور و اسوالد[2] اعتقاد دارند که متوسط درآمد بالاتر مردم را شادتر می‌سازد (دبناث و شانکار، 2014). مطالعات دیگر نیز این موضوع را تأیید می‌کنند (فری و استوتزر، 2002، دی‌تلا و و دی کلا و مک‌کالچو، 2003، کلارک و همکاران، 2008، هلی‌ویل و هوانگ، 2008). آن‌ها معتقدند که سطح تولید ناخالص داخلی یا رشد تولید ناخالص داخلی در عملکرد شادی موثر است.

## 2-2. پیشینه تحقیق

نیلی و بابازاده خراسانی (1391) در مقاله‌ای عوامل موثر بر رفاه ذهنی در ایران بررسی کرده‌اند و بر اساس روش پروبیت[3] به تجزیه و تحلیل داده‌های رفاه ذهنی مربوط به 4620 فرد، برای دو سال ( 2003 و 2005) پرداخته‌اند. آن‌ها عوامل موثر بر رفاه ذهنی در ایران را شناسایی و تأثیر این عوامل را به تفکیک مورد بررسی قرار داده‌اند. یافته‌های تحقیق نشان دهنده تأثیر مثبت درآمد، وضعیت شغلی، سلامت فردی، اعتقادات مذهبی، روابط خانوادگی، سن و جنسیت بر سطح رفاه ذهنی است.

محمدزاده و همکاران (1392) در مقاله‌ای به بررسی فرآیندهای مربوط به تحلیل‌های ذهنی و احساسی نیروی کار در قالب متغیر شادی و تأثیر درآمد بر شادی در دوره 2000 و 2005 با استفاده از روش داده‌های تابلویی پرداخته‌اند. یافته‌های تجربی نشان دهنده‌ی تأثیر مثبت و معنی‌دار درآمد بر شادی نیروی کار در ایران است.

نیلی و همکاران ( 1393) در مقاله‌ای به بررسی تأثیر تورم و بیکاری بر تابع رفاه اجتماعی با استفاده از داده‌های 44 کشور به روش پروبیت پرداخته اند. نتایج نشان دهنده‌ی تأثیر منفی تورم و بیکاری بر شادی است. آنها همچنین نشان داده‌اند که یک درصد افزایش نرخ بیکاری نسبت به یک درصد افزایش نرخ تورم تأثیر بیشتری در کاهش رفاه کل دارد.

افشاری و دهمرده (1393) در مقاله‌ای به بررسی اثر فقر، نابرابری درآمد و شاخص توسعه انسانی بر شادکامی در 100 کشور منتخب در دوره زمانی 2010-2005 با روش

1. Inglehart.
2. Oswald.
3. Ordered Probit

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

داده‌های تابلویی پرداخته‌اند. نتایج برای کل کشورها و دو گروه توسعه یافته و در حال توسعه نشان می‌دهد که فقر برای هر دو گروه اثر منفی بر شادی دارد ولی بهبود توزیع درآمد و شاخص توسعه انسانی بر شادی اثر مثبت دارند.

محمدیان منصور و همکاران ( 1394) اثر عوامل اجتماعی- اقتصادی موثر بر شادی را با استفاده از داده‌های مقطعی سال 2010 برای 61 کشور بررسی کرده‌اند. نتایج بیانگر رابطه خطی بین درآمد و شادی است. همچنین، بیکاری تأثیر منفی، متوسط سال‌های تحصیل تاثیر مثبت و محدودیت‌های دولتی و مذهبی، با شادی رابطه منفی داشته‌اند.

خورسندی و عزیزی (1394) در مقاله‌ای به بررسی اثر بیکاری بر شادی پرداخته‌اند. آن‌ها با استفاده از متوسط داده‌های دوره زمانی 2012 - 2005 برای 146 کشور و با روش داده-های تابلویی تأثیر منفی بیکاری و تورم و تأثیر مثبت شاخص توسعه انسانی بر شادی و رفاه را نشان داده‌اند. در مطالعه خورسندی و علی بابائی (1395) بررسی تفاوت اثر بیکاری و تورم بر شادی این است که بیکاری و تورم تأثیر منفی بر شادی دارند ولی بیکاری نقش موثرتری در کاهش شادی و رفاه دارد. نتیجه کار ابونوری و اسکندری (1395) در مقایسه تأثیر بیکاری بر شادی برای کشورهای عضو اتحادیه اروپا و ایران در دوره زمانی 2001-2011 (با استفاده از روش داده‌های تابلویی) آن است که اثر بیکاری و تورم بر شادی منفی و معنی‌دار بوده اما اثر بیکاری به طور قابل توجه بیشتر است.

بکرمن و همکاران[1] (2004) در مقاله‌ای به بررسی ارتباط بین بیکاری و رفاه ذهنی در فنلاند با استفاده از داده‌های مقطعی سال‌های 1996، 1990 و روش لوجیت ترتیبی[2] پرداخته اند. نتایج نشان می‌دهد که افزایش بیکاری باعث کاهش سطح متوسط رفاه ذهنی می‌شود. سانفی و تکسوز[3] (2005) تأثیر عوامل فردی و متغیرهای اقتصادی بر رضایت از زندگی را تحلیل کردند. متغیرهای اقتصادی مورد استفاده آنها تولید ناخالص سرانه، تورم، بیکاری و ضریب جینی بود. آن‌ها دو گروه از کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته

1. Böckerman et. al
2. Ordered Logit
3. Sanfey & Teksoz

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

برای دوره زمانی 1999-2002 را در نظر گرفته‌اند. نتیجه نشان می‌دهد که تولید ناخالص داخلی سرانه اثر مثبت بر رضایت از زندگی دارند.

اوت (2009) در مقاله‌ای به بررسی نقش کیفیت تکنیکال در مقابل کیفیت دمکراسی، بر شادی با استفاده داده‌های مقطع سال 2006 برای 127 کشور پرداخته‌اند. نتایج نشان دهنده-ای این است که کیفیت تکنیکال همبستگی مثبت هم برای کشورهای فقیر و هم غنی دارد، در حالی که، کیفیت دمکراسی فقط برای کشورهای ثروتمند معنی‌دار است.

اوت (2010) در مقاله‌ای رابطه دولت و شادی در 130 کشور را با استفاده از داده‌های مقطعی سال 2006 مورد بررسی قرار می‌دهد. نتایج نشان می‌دهد حکمرانی خوب سطح بالاتری از شادی را موجب می‌شود. رابطه بین اندازه دولت و متوسط شادی به کیفیت دولت بستگی دارد؛ دولت بزرگ و خوب علت افزایش شادی است، اما دولت بزرگ و بد قادر به افزایش شادی نیست.

روپرا و لوگاس[1] (2011) در مقاله‌ای برای بررسی تأثیر نوسانات تورم و بیکاری بر رفاه اجتماعی 17 کشور از روش پروبیت و داده‌های 1996-2006 استفاده کرده اند. نتایج نشان می‌دهد که هردو متغیر رفاه را کاهش می‌دهند و شهروندان (به ویژه جوانان)، بیشتر نگران بیکاری هستند تا تورم.

فرر و همکاران[2] (2013) در مقاله‌ای به بررسی تأثیر نابرابری درآمد بر شادی (خود گزارش شده) پرداخته‌اند. آن‌ها با استفاده از روش داده های تابلویی و داده‌های 2006-2014 برای کشورهای غربی پرداخته اند. نتایج رابطه منفی بین نابرابری درآمد و شادی را نشان می‌دهد.

بلانچ فلور و همکاران[3] (2013) در مقاله‌ای تأثیر بیکاری و تورم بر شادی در کشورهای اروپایی را با استفاده از داده‌های سال‌های 1975-2012 و روش داده های تابلویی پرداخته اند. نتایج نشان دهنده‌ای این است که تورم و بیکاری هر دو رفاه را کاهش می‌دهند و تأثیر منفی، افزایش بیکاری بر رفاه نسبت به افزایش تورم بیشتر است.

1. Ruprah and Luengas.
2. Ferrer et. al.
3. Blanchflower et. al

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

دبناث و شانکار (2014) در مقاله‌ای به بررسی کارایی دولت‌ها در بهبود شادی در 113 کشور در سه گروه توسعه یافته، در حال توسعه و کمتر توسعه یافته با روش تحلیل پوششی داده‌ها می پردازند. نتایج نشان می‌دهد که کارایی دولت‌ها در افزایش سطح شادی موثر بوده و عدد آن در بیشتر کشورها بیش از 0/9، است. آلویس[1] (2014) در مقاله‌ای به بررسی رابطه بین نابرابری درآمد و شادی زنان در 30 کشور ازمناطق مختلف (آمریکایی لاتین، نوردیک، اروپا، کمونیست سابق و آنگولا) با نظر سنجی و استفاده از داده‌های مقطعی سال 2006 پرداخته است. نتایج پژوهش وی نشان می‌دهد که با افزایش نابرابری درآمد سهم شادی مردم کمتر و سهم غم آنها افزایش می‌یابد.

بلانچ فلور و همکاران (2014) در مقاله‌ای تأثیر تورم و بیکاری بر شادی را با استفاده از داده‌های کشورهای اروپایی برای سال‌های 1975-2013 بررسی کرده‌اند. نتایج نشان می-دهد که تورم و بیکاری هر دو موجب کاهش رضایت از زندگی می‌شوند و همچنین تأثیر افزایش نرخ بیکاری بر کاهش رضایت از زندگی بیشتر از افزایش تورم است. به این صورت که یک درصد افزایش در نرخ بیکاری (نسبت به یک درصد افزایش در نرخ تورم) رفاه را 5 برابر بیشتر کاهش می‌دهد.

هوانگ (2016) در مقاله‌ای اثر حکمرانی بر شادی در 101 کشور جهان را با روش کوانتیل بررسی کرده است. نتایج حاکی از تأثیر بیشتر کیفیت دمکراسی و تکنیکال برای کشورهای توسعه یافته نسبت به کشورهای در حال توسعه است.

هلی‌ویل و همکاران (2018) در مقاله‌ای به ارزیابی اثر کیفیت دولت بر کیفیت زندگی را با استفاده از اطلاعات 157 کشور برای بازه زمانی 2005-2012 را شامل می‌شود و روش داده‌های تابلویی پرداخته اند. نتایج نشان می دهد که تغییر در کیفیت حاکمیت می‌تواند منجر به تغییرات قابل توجهی در کیفیت زندگی شود.

هلی‌ویل و همکاران (2020)، در مقاله‌ای با عنوان شادی و کیفیت دولت، با استفاده از داده‌های شادی نظرسنجی جهانی گالوپ بیش از 150 کشور در دوره زمانی (2005-2017) با استفاده از روش داده‌های تابلویی به تجزیه و تحلیل کیفیت دولت و شادی پرداخته‌اند. نتایج

1. Alois

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

نشان دهنده‌ای تأثیر کیفیت خدمات دولت با شادی ملی است، اما کیفیت دموکراتیک اثر قابل توجه در گسترش شادی نداشته است. همچنین، اعتماد به دولت با شادی رابطه مستقیم داشته است.

آرشید و همکاران[1] (2021)، در مقاله‌ای با عنوان مقایسه کیفیت نهادها با شادی مردم آسیا، به بررسی نقش ابعاد مختلف کیفیت نهادها بر شادی در 33 کشور آسیایی در دوره زمانی (2018-2008) با استفاده از الگوی داده‌های تابلویی FGLS پرداخته‌اند. نتایج حاصل از آن بیانگر این است که کیفیت نهادها به افراد کمک می کند تا احساس کنترل و موفقیت داشته باشند و این منجر به افزایش رفاه می‌شود. همچنین، حکمرانی خوب، پول، باز بودن اقتصاد و اشتغال تأثیر معناداری بر شادی داشته است.

**جدول1. خلاصه مطالعات انجام شده در داخل و خارج**

| مطالعات داخلی | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **نویسندگان** | **سال** | **دوره** | **روش** | **نتایج حاصل شده** |
| نیلی- بابازاده خراسانی | 1391 | 2005 و2003 | پروبیت | درآمد، وضعیت شغلی، سلامت فردی، اعتقادات مذهبی، روابط خانوادگی، سن و جنسیت تاثیر مثبت بر شادی دارد. |
| محمدزاده و همکاران | 1392 | 2005 و 2000 | داده‌های تابلویی | درآمد بر شادی نیروی کار در ایران تاثیر مثبت دارد. |
| نیلی و همکاران | 1393 | | پروبیت | تورم و بیکاری با شادی رابطه معکوس دارد. |
| افشاری- دهمرده | 1393 | 2010- 2005 | داده‌های تابلویی | فقر برای هر دو گروه اثر منفی بر شادی دارد ولی بهبود توزیع درآمد و شاخص توسعه انسانی بر شادی اثر مثبت دارند. |
| محمدیان منصور و همکاران | 1394 | 2010 | داده‌های مقطعی | رابطه خطی بین درآمد و شادی وجود دارد و بیکاری تاثیر منفی بر شادی دارد. |
| خرسندی- عزیزی | 1394 | 2012- 2005 | داده‌های تابلویی | تأثیر منفی بیکاری و تورم و تأثیر مثبت شاخص توسعه انسانی بر شادی و رفاه تایید شد. |
| خرسندی- | 1395 | | داده‌های | بیکاری و تورم رابطه منفی با شادی دارند. |

1. Arshed et al.

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| علی بابائی | | | تابلویی | |
| ابونوری- اسکندری | 1395 | 2011-2001 | داده‌های تابلویی | که اثر بیکاری و تورم بر شادی منفی است. |
| **مطالعات خارجی** | | | | |
| بکرمن و همکاران | 2004 | 1996 و 1990 | لوجیت ترتیبی | افزایش بیکاری باعث کاهش سطح متوسط رفاه ذهنی می-شود. |
| سانفی- تکسوز | 2005 | 2002-1999 | روش تصیفی | تولید ناخالص داخلی سرانه اثر مثبت بر رضایت از زندگی دارد. |
| اوت | 2009 | 2006 | ضریب همبستگی | کیفیت تکنیکال همبستگی مثبت در کشورهای فقیر و غنی دارد، در حالیکه، کیفیت دمکراسی فقط برای کشورهای ثروتمند معنی‌دار است. |
| اوت | 2010 | 2006 | ضریب همبستگی | حکمرانی خوب سطح بالاتری از شادی را موجب می‌شود. |
| روپرا- لوگاس | 2011 | 2006-1996 | پروبیت | تورم و بیکاری رفاه را کاهش می‌دهند. |
| فرر و همکاران | 2013 | 2014-2006 | داده‌های تابلویی | رابطه منفی بین نابرابری درآمد و شادی وجود دارد. |
| بلانچ‌فلور و همکاران | 2013 | 2012-1975 | داده‌های تابلویی | تورم و بیکاری هر دو رفاه را کاهش می‌دهند |
| دبناث- شانکار | 2014 | 2007-2005 و 2012-2010 | تحلیل پوششی داده‌ها | عددکارایی دولت‌ها در افزایش سطح شادی در بیشتر کشورها بیش از 0/9، است. |
| آلویس | 2014 | 2006 | | افزایش نابرابری درآمد شادی مردم را کاهش می‌دهد. |
| بلانچ‌فلور و همکاران | 2014 | 2013-1975 | داده‌های تابلویی | تورم و بیکاری هر دو موجب کاهش رضایت از زندگی می‌شوند. |
| هوانگ | 2016 | 2015 | کوانتیل | اثر کیفیت دمکراسی و تکنیکال برای کشورهای توسعه یافته نسبت به کشورهای در حال توسعه بیشتر است. |
| هلی‌ویل و همکاران | 2020 | 2017-2005 | داده‌های تابلویی | تاثیر قابل توجه کیفیت خدمات دولت با شادی و اثر ناچیز کیفیت دموکراتیک بر گسترش شادی و رابطه مستقیم بین اعتماد به دولت و شادی وجود دارد. |

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| آرشید و همکاران | 2021 | 2018-2008 | داده‌های تابلویی FGLS | حکمرانی خوب، پول، باز بودن و اشتغال تأثیر معناداری بر شادی دارند |
| هلی‌ویل و همکاران | 2018 | 2012-2005 | داده‌های تابلویی | تغییر در کیفیت حاکمیت می‌تواند منجر به تغییرات قابل‌توجهی درکیفیت‌زندگی شود. |

مأخذ: گردآوری بر اساس مطالعات انجام شده

مطالعه حاضر نسبت به تحقیقات پیشین بازه زمانی بیشتر در نظر گرفته است. همچنین، علاوه بر متغیر درآمد از دو متغیر تورم و بیکاری برای تصریح و برآورد بهتر مدل استفاده کرده است تا بتوان به نحو دقیق‌تری به تجزیه و تحلیل بهتر اثر حکمرانی بر بهبود شادی پرداخت و امکان مقایسه بهتر با درآمد فراهم شود. به عبارت دیگر، پژوهش حاضر علاوه بر انتخاب بازه بلندمدت برای بررسی عملکرد نهادهای موجود در کشورها در گسترش شادی، متغیرهای اقتصادی تأثیر گذار بر شادی را در کنار شاخص حکمرانی به مدل اضافه کرده است که این موضوع در مقالات قبلی لحاظ نشده است.

## 3. متدولوژی، مدل تحقیق، داده‌ها و متغیرها

### 3-1. روش تحقیق

روش برآورد این پژوهش داده‌های تابلویی است. در این روش مشاهدات سری زمانی را برای تعدادی مقاطع نشان می‌دهند و مقطع با i و زمان با t نشان داده می‌شود (هسیائو[1]، 2003). در حالت کلی رابطه زیر نشان دهنده یک مدل داده‌های تابلویی است:

$$Y_{it} = \alpha_{it} + \sum_{k=1}^{k} \beta_{kit} X_{kit} + \varepsilon_{it} \qquad (1)$$

که در آن i=1, 2,….,n نشان دهنده واحدهای مقطعی و t=1, 2, …, T نشانگر زمان است. $Y_{it}$ متغیر وابسته برای iامین واحد مقطعی در سال t و $k_{it}$ ، kامین متغیر مستقل غیر تصادفی برای iامین واحد مقطعی در سال tام است. $\varepsilon_{it}$ جمله اخلال و $\beta_{kit}$ پارامترهای مدل هستند. برآورد مدل ابتدا بر اساس روش اثرات ثابت صورت گرفته است. در این روش فرض بر این است که ضرایب مربوط به متغیرها ثابت هستند و اختلافات بین

1. Hsiao

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

واحدها را می‌توان به صورت تفاوت عرض از مبداء نشان داد. سپس با کاربرد روش اثرات متغیر، اختلاف بین مقاطع را در نظر گرفته است.

در برآورد الگوی تحقیق از آزمون‌های اثرات ثابت و تصادفی استفاده می‌شود. ابتدا با استفاده از آزمون ضریب لاگرانژ ارائه شده توسط بروش و پاگان اضافه کردن اثرات ثابت به الگوی داده‌های تلفیقی مورد آزمون قرار می‌گیرد. فرضیه صفردر این آزمون عدم وجود اثرات ثابت یا تصادفی است. سپس برای انتخاب از بین الگوی با اثرات ثابت و الگوی با اثرات تصادفی از آزمونی که به آزمون هاسمن معروف است، استفاده می‌شود. فرضیه صفر عدم وجود اثرات ثابت (وجود اثرات تصادفی) است.

### 3-2. مدل تحقیق، داده‌ها و متغیرها

بر اساس مبانی نظری و به پیروی از اوت (2009 و 2010)، بلانچ فلور و همکاران (2013) و هوانگ (2016)، تأثیر بهبود کیفیت حکمرانی بر متوسط سطح شادی و مقایسه آن با درآمد از تابع زیر استفاده می‌شود:

$$H = F\ (GO,\ GDP,\ Z) \tag{2}$$

$$GO = F\ (TG,\ DG) \tag{3}$$

$$Z = F\ (GE,\ MI) \tag{4}$$

که در آن H متوسط شادی در سطح کشور، GO کیفیت حکمرانی ( TG کیفیت تکنیکال) و DG کیفیت دمکراتیک،GDP درآمد سرانه و Z متغیر کنترلی (شامل GE هزینه‌های دولت و MI شاخص فلاکت) است. در نتیجه مدل شادی به صورت زیر تصریح می‌شود:

$$H_{it} = b_0 + b_1TG_{it} + b_2DG_{it} + b_3GE_{it} + b_4MI_{it} + b_5LOGGDP_{it} + e_{it} \tag{5}$$

که $\beta_0,\ \beta_1,\ \beta_2,\ \beta_3,\ \beta_4,\ \beta_5$ ضرایب مدل بوده و $\varepsilon_{it}$ عنصر خطا است. متغیر وابسته در این پژوهش شادی است. بنابراین، در این پژوهش علاوه بر متغیر درآمد سرانه، تورم و بیکاری، از متغیر کیفیت حکمرانی (کیفیت تکنیکال و کیفیت دمکراتیک، برای تصریح و برآورد بهتر مدل استفاده کرده است تا بتوان به نحو دقیق‌تری به تجزیه و تحلیل بهتر اثر حکمرانی بر بهبود شادی پرداخت و امکان مقایسه بهتر با درآمد فراهم شود.

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

اقتصاد شادی بیشتر به موضوع ذهنی و فردی توجه دارد که در ادبیات اقتصاد سنتی (نئوکلاسیک) تقریباً نادیده گرفته می‌شد. در دهه 1950 مفهوم شادی همانند «رفاه»، «سلامت روان» و مانند آن در نظر گرفته می‌شود (ونهوین، 2000). در چند دهه گذشته پژوهشگران سعی کرده‌اند تا مفهوم مشخص‌تری از شادی را ارائه دهند. در این راستا آن‌ها اصطلاح شادی را در دو بعد عینی و ذهنی در نظر گرفتند. مفهوم عینی شادی به وضعیت مادی، صلح، آزادی وغیره اشاره دارد. مفهوم ذهنی، احساسات پایدار و همچنین درک باثبات افراد از زندگی را نشان می‌دهد (ونهوین 2000). لایارد[1] (2005) شادی را «احساسات خوب و عالی درباره زندگی و حفظ همان احساسات» تعریف می‌کند. مایرز شادی را «نسبت بالایی از احساسات مثبت و منفی» تعریف می‌کند (دبانث و شانکار[2]، 2014). اوت (2010) شادی را میزان قضاوت فرد از کیفیت زندگی مطلوب خود تعریف می‌کند. دانکن[3] (2008) معتقد است که شادی به سه عامل شدیداً وابسته به هم مربوط می‌شود؛ رفاه ذهنی، رضایت از زندگی و عدم افسردگی و اضطراب. رفاه ذهنی حالت یا احساسی است که افراد از سرگرمی‌ها و سرخوشی‌ها دارند. رضایت از زندگی به وضعیت یا شرایط زندگی همانند ثروت شخصی، روابط خانوادگی، وضعیت کار وغیره اشاره دارد که علت رضایت و نارضایتی است. در نهایت عدم افسردگی، عدم اضطراب و نبود ناامنی وغیره به خودی خود علت شادی نیستند اما پیش شرط‌های مهمی برای شادی به حساب می آیند. شادی توسط روش کانتریل[4] محاسبه می‌شود که در سال 1965 معرفی و توسعه یافته است. در این روش نردبان را توصیف می‌کنید که دارای 10 پله است. بالاترین نقطه نردبان بهترین زندگی ممکن برای شما و پایین‌ترین آن بدترین را نشان می‌دهد. «با در نظر گرفتن همه چیز گذشته، حال و تصورتان از آینده، در حال حاضر شما در کجایی این نردبان ایستاده‌اید؟» (اوت، 2010). از این ساختار، بهترین و بدترین زندگی ممکن، می‌توان درک کرد که مصاحبه‌کنندگان برای پاسخ مجبور هستند تا همه ابعاد یا زمینه‌های مرتبط به زندگی را در نظر بگیرند.

1. Layard
2. Debnath, R. M., & Shankar
3. Duncan
4. Cantril

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

**کیفیت حکمرانی** یکی از متغیر اثرگذار بر شادی است. سیاست‌گذاری کشورها، به طور خاص کشورهای در حال توسعه، را می‌توان به سه دوره کلی تقسیم بندی کرد؛ دوره دولت حداقل، دوره دولت بزرگ و دوره حکمرانی خوب. از سوی دیگر تحول‌های دهه 1980 منجر به شکل‌گیری دولت کارآمد یا به‌طور کلی دولت خوب گردید (میدری 1385، دادگر، 1397: 277). حکمرانی خوب با تلاش اقتصاددانانی چون داگلاس نورث، رونالد کوز، ژوزف استگلیتز و مانند آن‌ها تکامل یافت. می‌توان اقتصاددانان یاد شده را در مکتب نهادگرا قرار داد. اصطلاح حکمرانی خوب به مسئولیت‌پذیری در سیاست‌گذاری و اجرا کردن سیاست‌ها اشاره دارد، در واقع این اصطلاح مفهوم گسترده‌ای را در بر می‌گیرد و بر رابطه بین جامعه مدنی و دولت، بین حاکمان و حکومت و مانند این روابط تمرکز دارد. از این رو ترویج حکمرانی در همه ابعاد را یک شرط ضروری برای توسعه قلمداد کرده‌اند (دادگر و نظری[1]، 2017). از منظر بانک جهانی حکمرانی خوب شیوه‌ای است که در آن قدرت و مدیریت منابع اقتصادی، اجتماعی، سیاسی وغیره یک کشور در راستای توسعه صرف شود (وود، 2005). حکمرانی خوب شش عنصر یا زیر شاخص را شامل می‌شود، که عبارتند از: 1) حق اظهار نظر و پاسخگویی[2]: به مفهوم میزان و درجه توانایی شهروندان یک کشور در تعیین و انتخاب دولت خود می‌باشد. 2) ثبات سیاسی و عدم خشونت[3]: بیانگر احتمال سرنگونی یک حکومت و نظام سیاسی از روش غیر قانونی یا ابزارهای خشونت آمیز است. 3) کارایی دولت[4]: یعنی کیفیت تدوین و اجرای خط مشی‌های عمومی و دولتی و میزان اعتبار تعهدی که دولت در برابر این سیاست‌ها دارد. 4) کیفیت قانون[5]: مفهوم کنترل قیمت‌ها، نظارت بر سیستم بانکی و مواردی از قبیل عدم تحمیل فشار بر صاحبان کسب و کار به منظور توسعه تجارت را مد نظر قرار دارد. 5) حاکمیت قانون[6]: اینکه تا چه میزان قوانین در یک جامعه واقعی‌اند و می توان به اجرای آن‌ها اطمینان داشت. 6) کنترل فساد[7]: رفتاری را شامل می‌شود که در پی آن افراد صاحب

1. Dadgara & Nazari
2. Voice and Accountability
3. Political Stability and Absence of Violence
4. Government Effectiveness
5. Regulatory Quality
6. Rule of Law
7. Control of Corruption

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

قدرت از نفوذ خود در بخش دولتی به عنوان مزیتی در راستای منافع شخصی خود بهره نبرند (کافمن و همکاران 2008). شش شاخص نام برده عدد بین 2/5- تا 2/5 را به خود اختصاص می‌دهند و 2/5 نشان دهنده کیفیت و کارایی بالای نهادها در اجتماع است. در مقاله حاضر با توجه به کار هلی‌ویل و هوانگ (2008)، این شش بعد به دو زیر شاخص کیفیت تکنیکال[1] و دمکراتیک[2] تقسیم می‌شوند. زیر شاخص اول از میانگین ساده ابعاد کارایی دولت، حاکمیت قانون، کیفیت قانون و کنترل فساد بدست می‌آید و نشان از کیفیت و کارایی نهادها موجود در هر کشور دارد. زیر شاخص دوم از میانگین ساده دو شاخص باقیمانده محاسبه می‌شود، که نشان دهنده وضعیت سیاسی کشورها است.

**درآمد** یک متغیر اثرگذار دیگر بر شادی است. برخی از پژوهش‌ها نشان داده‌اند که بین درآمد و شادی رابطه وجود ندارد یا تاثیر درآمد بر شادی بسیار ناچیز است (در بخش مبانی نظری به برخی از آن‌ها اشاره شد). در پژوهش‌های قبلی که رابطه بین شادی و درآمد را بررسی کرده‌اند، دوره مورد مطالعه بیشتر مقطعی، یک دوره نظرسنجی یا حداکثر دو دوره نظرسنجی یعنی حداکثر یک دوره 7 یا 8 سال را شامل می‌شوند. اما پژوهش حاضر در مقایسه با مطالعات قبلی یک بازه نسبتاً بلند مدت (2006-2019) را در نظر گرفته است. بنابراین، پژوهش حاضر علاوه بر بررسی تأثیر حکمرانی و شادی رابطه و میزان تأثیرگذاری درآمد بر متوسط سطح شادی را نیز مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. برای این منظور لگاریتم تولید ناخالص داخلی سرانه[3] به عنوان پراکسی درآمد در نظر گرفته شده است.

نمودار (1) نشان دهنده پراکندگی[4] متغیر متوسط سطح شادی در برابر سه متغیر کیفیت تکنیکال، کیفیت دمکراتیک و لگاریتم درآمد سرانه است. همانطور که در آن نمودار ملاحظه می شود یک رابطه مشخص از کاهش یا افزایش به عقب برای این سه متغیر در برابر شادی وجود ندارد. همچنین تابع درجه دوم بین متغیرها برقرار نیست. در نتیجه رابطه بین کیفیت تکنیکال، کیفیت دمکراتیک و درآمد با شادی خطی است.

1. Technical quality
2. Democratic quality
3. GDP per capita
4. scatter plots

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

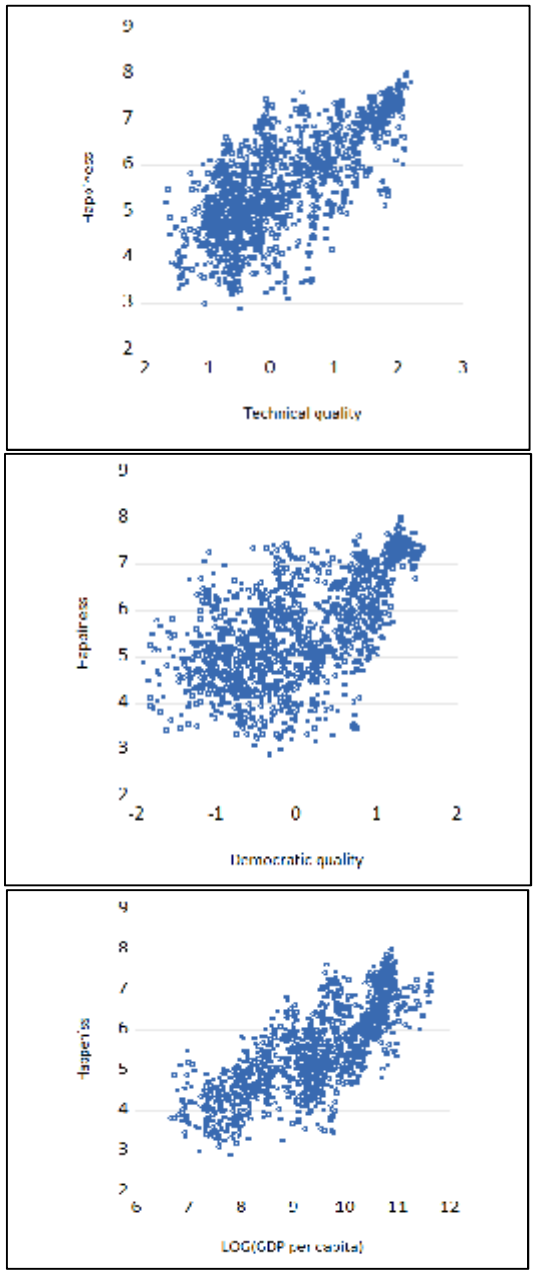


**نمودار 1. نمودار پراکندگی متوسط سطح شادی 112 کشور در برابر کیفیت تکنیکال، کیفیت دمکراتیک و لگاریتم درآمد سرانه در بازه زمانی 2006-2019**

مأخذ: یافته‌های تحقیق

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

در عین حال اندازه دولت، تورم و بیکاری عوامل مهم دیگر در ایجاد شادی در سطح جامعه هستند که به عنوان **متغیرهای کنترلی** برای بررسی بهتر رابطه حکمرانی و متوسط شادی در نظر گرفته شده است. دولت‌ها یک نقش تسریع کننده در رفع نابسامانی‌های اجتماعی، اقتصادی، بهبود سلامت و ... در کشورها را دارند که گسترش شادی را نیز شامل می‌شود. یک ابزار مهم برای دستیابی به این هدف هزینه‌های است که دولت‌ها در این راستا انجام می‌دهند. نسبت هزینه‌های دولت به تولید ناخالص داخلی یک شاخص از اندازه دولت تعریف شده است[1]. اندازه دولت عدد بین صفر تا 100 را شامل می‌شود. داده‌های آن از موسسه فریز جمع‌آوری شده است. نرخ تورم و بیکاری در غالب شاخص فلاکت بررسی می‌شود که ترکیب و جمع این دو است. شاخص فلاکت حاکی از وضعیت اقتصاد کلان کشورهای مختلف است. اگر چه بر شاخص فلاکت به عنوان نماینده ساده برای مشکلات اقتصادی انتقادهای وارد است، اما این شاخص همبستگی معکوس با تمایلات مصرف و شادی دارد (دادگر و نظری، 2017 و 2018)، شاخص فلاکت اولین مرتبه توسط اکان معرفی و وارد ادبیات اقتصاد شده است و توسط دیگران توسعه یافته است. همچنین فرض می‌شود که نرخ‌های بالاتر فلاکت بحران اقتصادی و مشکلات اجتماعی همراه دارد. به عبارت دیگر، این شاخص به عنوان معیاری برای رفاه اقتصادی به حساب می‌آید، در نتیجه افزایش فلاکت در یک کشور به معنای بدتر شدن رفاه اقتصادی و اجتماعی شهروندان است.

### 3-3. نگاهی به وضعیت متوسط شادی و حکمرانی

برای درک بهتری از رابطه بین حکمرانی و متوسط شادی به وضعیت متوسط سطح شادی و کیفیت حکمرانی در دو منطقه اُ ای سی دی[2] و منا[3] و به طور خاص ایران اشاره می‌شود. حکمرانی ایران برای دوره زمانی 2019-2006 نشان دهنده از کیفیت بد حکمرانی موجود در ایران است؛ زیرا هر شش شاخص حکمرانی، بین سال‌های 2019-2006 مقدار منفی است. از این شش شاخص؛ سه بعد کیفیت قانون، ثبات سیاسی و حاکمیت قانون نسبت به ابعاد دیگر وضعیت بدتری دارند. عدد محاسبه شده برای آن‌ها کمتر از 1- است. از سوی دیگر بیشترین متوسط سطح شادی ایران مربوط به سال 2006 است که متوسط شادی در

1. نسبت هزینه های عمومی به تولید ناخالص یک شاخص رایج برای اندازه دولت است، اما شاخص های دیگری نیز در این رابطه مطرح هستند. از جمله سهم مالیات از تولید ناخالص، سهم بدهی دولت از تولید ناخالص و حتا سهم تشکیل سرمایه ثابت از تولید ناخالص، از این نمونه است (دادگر 1379، 201)

2. Organization for Economic Co-operation and Development
3. Middle East and North Africa

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

این سال عدد 5/30 می باشد. برای سال‌های بعد از آن مقدار شادی کاهش داشته است. در نتیجه می‌توان بیان کرد وضعیت بد حکمرانی در ایران می‌تواند دلیلی بر روند نزولی متوسط سطح شادی ایران برای سال‌های 2006 تا 2019 باشد، جدول 2 داده‌های متوسط سطح شادی ایران و شش شاخص حکمرانی و نمودار 2 روند کاهنده متوسط سطح شادی بین سال‌های 2019-2006 را نشان می‌دهد.

**جدول2.داده‌های متوسط شادی و شش شاخص حکمرانی کافمن و همکاران برای ایران**

| نام متغیر / سال | متوسط شادی | کارایی دولت | کیفیت قانون | حاکمیت قانون | کنترل فساد | ثبات سیاسی | عدم خشونت و پاسخگویی |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2006 | 5/30 | -0/52 | -1/46 | -0/94 | -0/48 | -1/04 | -1/50 |
| 2007 | 5/33 | -0/60 | -1/61 | -0/97 | -0/54 | -0/93 | -1/55 |
| 2008 | 5/12 | -0/63 | -1/63 | -0/90 | -0/77 | -0/94 | -1/56 |
| 2009 | - | -0/55 | -1/72 | -0/97 | -0/83 | -1/56 | -1/58 |
| 2010 | - | -0/47 | -1/70 | -1/02 | -0/94 | -1/63 | -1/60 |
| 2011 | 4/76 | -0/43 | -1/52 | -0/96 | -0/87 | -1/42 | -1/58 |
| 2012 | 4/60 | -0/52 | -1/42 | -0/91 | 0/79 | -1/32 | -1/60 |
| 2013 | 5/13 | 0/67 | -1/49 | -0/99 | -0/68 | -1/24 | -1/60 |
| 2014 | 4/68 | -0/42 | -1/45 | -1/05 | -0/61 | -0/87 | 1/58 |
| 2015 | 4/74 | -0/20 | -1/31 | -0/92 | -0/60 | -0/92 | -1/51 |
| 2016 | 4/65 | -0/19 | -1/22 | -0/67 | -0/71 | -0/81 | -1/34 |
| 2017 | 4/71 | -0/19 | -1/19 | -0/68 | -0/81 | -0/93 | -1/29 |
| 2018 | 4/27 | -0/43 | -1/37 | -0/69 | -0/95 | -1/33 | -1/31 |
| 2019 | 5/00 | -0/55 | -1/42 | -0/74 | -1/47 | -1/69 | -1/37 |

مأخذ: داده‌های تحقیق

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

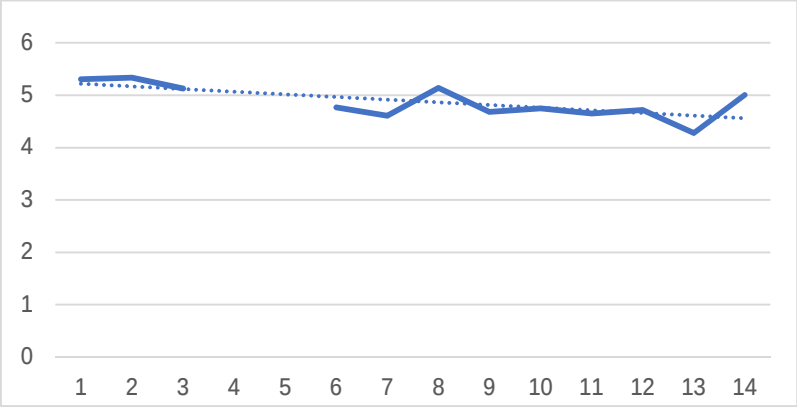


**نمودار2. روند متوسط شادی بین سال‌های 2019-2006 در ایران**

مأخذ: یافته‌های پژوهش

در این بخش حکمرانی در شاخص ابعاد تکنیکال و دمکراتیک در کشورهای منا و اُ ای سی دی مورد بررسی قرار می‌گیرد[1]. میانگین کیفیت دمکراتیک منطقه منا تقریباً صفر، 0/06 و این عدد برای کیفیت تکنیکال منفی، 0/58- است و میانگین سطح شادی برای این منطقه 5/60 محاسبه شده است. همان طور که خلاصه آماری منطقه در جدول (3) قابل مشاهده است، کیفیت حکمرانی در منطقه نیز از وضعیت قابل قبول برخوردار نیست. بنابراین، می‌توان یک علت پایین بودن سطح شادی در این منطقه را وضعیت موجود حکمرانی در این کشورها دانست. وضعیت حکمرانی و متوسط سطح شادی در کشورهای اُ ای سی دی در جدول (4) ارایه شده است. کیفیت تکنیکال حدوداً 0/8، کیفیت دمکراتیک برابر با 1/15 و میانگین سطح شادی 6/5 است.

1. قرار گرفتن ایران در منطقه منا، وضعیت بد حکمرانی و اقتصادی در منطقه منا و نقش تنش و نزاع بیش از حد در این منطقه از دلایل انتخاب حوزه منا هستند. همچنین وضعیت شاخص‌های حکمرانی و اقتصادی قابل قبول کشورهای اُ ای سی دی و بهبود شاخص های صلح و اقتصاد، تنش کم، داشتن ظرفیت الگو بودن برای سطح شادی و... در این منطقه از جمله دلایل انتخاب منطقه اُ ای سی دی در راستای تفهیم بهتر تأثیر حکمرانی بر شادی هستند.

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

جدول3. خلاصه آماری کشورهای**MENA**

| نام متغیر | میانگین | انحراف معیار | ماکزیمم | مینیمم | مشاهدات |
|---|---|---|---|---|---|
| متوسط شادی | 5/60 | 0/90 | 7/26 | 3/58 | 122 |
| کیفیت تکنیکال | -0/58 | 0/72 | 1/26 | -1/61 | 140 |
| کیفیت دمکراتیک | 0/06 | 0/62 | 1/27 | -1/03 | 140 |

مأخذ: محاسبات تحقیق

جدول4. خلاصه آماری کشورهای**OECD**

| نام متغیر | میانگین | انحراف معیار | ماکزیمم | مینیمم | مشاهدات |
|---|---|---|---|---|---|
| متوسط شادی | 6/50 | 0/78 | 8/01 | 4/66 | 435 |
| کیفیت تکنیکال | 0/79 | 0/54 | 1/52 | -1/30 | 462 |
| کیفیت دمکراتیک | 1/15 | 0/61 | 2/18 | -0/38 | 462 |

مأخذ: محاسبات تحقیق

با مقایسه جدول 3 و 4، تفاوت در وضعیت حکمرانی در دو منطقه کاملاً مشهود است، به عبارت دیگر این کشورها نسبت به کشورهای منا از وضعیت حکمرانی بهتری برخوردار هستند، این موضوع برای متوسط سطح شادی در این دو منطقه نیز صادق است. بنابراین می‌تواند اختلاف در سطح شادی در دو گروه بالا را به تفاوت کیفیت حکمرانی آن‌ها مرتبط دانست. در این پژوهش کشورهای مانند یمن، سوریه، عراق که در شرایط خاصی بوده‌اند حذف شده‌اند. کشورهای اُ ای سی دی نیز شامل 33 کشور بوده‌اند.

آماری از تمام متغیرهای معرفی شده، که در تجزیه و تحلیل رگرسیون به کار برده می‌شوند در جداول 5 ،6 و 7 ارایه شده است. بیشترین متوسط شادی 8/01، مربوط به کشور دانمارک در سال 2006 و کمینه‌ترین مقدار 2/90، مربوط به کشور تانزانیا برای سال 2016 و متوسط شادی برابر با 5/54 است. این مقادیر برای کیفیت دمکراتیک به ترتیب 1/58 برای کشور نیوزلند سال 2018، 1/90- به کشور کنگو برای سال 2017 است. در صورتی که حداکثر میزان کیفیت تکنیکال 2/18 متعلق به کشور دانمارک برای سال 2018 و کمترین آن 1/90- به کشور کنگو سال 2019 و متوسط مقدار کیفیت تکنیکال 0/17 است.

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

**جدول5. خلاصه آماری متغیرهای تحقیق**

| نام متغیر | میانگین | انحراف معیار | ماکزیمم | مینیمم | مشاهدات |
|---|---|---|---|---|---|
| متوسط شادی | 5/54 | 1/08 | 8/01 | 2/9 | 1460 |
| کیفیت دمکراتیک | 0/01 | 0/81 | 1/58 | -1/90 | 1568 |
| کیفیت تکنیکال | 0/17 | 0/92 | 2/18 | -1/61 | 1568 |
| شاخص فلاکت | 11/83 | 7/16 | 65/29 | -7/73 | 1550 |
| هزینه دولت | 64/56 | 22/75 | 96/5 | 0 | 1559 |
| لگاریتم درآمد سرانه | 9/47 | 1/14 | 11/65 | 6/67 | 1568 |

مأخذ: محاسبات تحقیق

در ادامه، براساس روش‌های ویل و هوانگ (2008) کشورهای مورداستفاده در این پژوهش به 2دسته کشورهای فقیر و ثروتمند تقسیم شده‌اند. کشورهای ثروتمند کشورهایی هستند که تولید ناخالص داخلی آن‌ها در سال2019 بیش از نصف تولید ناخالص داخلی آمریکا در سال 1995 باشد و کشورهای فقیر شامل کشورهایی است که تولید ناخالص داخل آن‌ها کمتر از نصف تولید ناخالص داخلی آمریکا در سال 1995 است.

**جدول 6. خلاصه آماری کشورهای فقیر**

| نام متغیر | میانگین | انحراف معیار | ماکزیمم | مینیمم | مشاهدات |
|---|---|---|---|---|---|
| متوسط شادی | 4/99 | 0/87 | 7/61 | 2/90 | 898 |
| کیفیت دمکراتیک | -0/40 | 0/59 | 1/15 | -1/90 | 952 |
| کیفیت تکنیکال | -0/39 | 0/56 | 2/10 | -1/61 | 952 |
| شاخص فلاکت | 13/31 | 8/09 | 65/29 | -7/73 | 973 |
| هزینه دولت | 75/41 | 15/56 | 96/5 | 24/1 | 943 |
| لگاریتم درآمد سرانه | 8/77 | 0/90 | 11/49 | 6/67 | 952 |

مأخذ: نتایج تحقیق

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

**جدول 7. خلاصه آماری کشورهای ثروتمند**

| نام متغیر | میانگین | انحراف معیار | ماکزیمم | مینیمم | مشاهدات |
|---|---|---|---|---|---|
| متوسط شادی | 6/41 | 0/78 | 8/01 | 4/66 | 562 |
| کیفیت دمکراتیک | 0/66 | 0/66 | 1/58 | -1/32 | 616 |
| کیفیت تکنیکال | 1/05 | 0/66 | 2/18 | -0/70 | 616 |
| شاخص فلاکت | 9/56 | 4/60 | 28/66 | 0/41 | 613 |
| هزینه دولت | 47/96 | 22/005 | 93/7 | 0 | 616 |
| لگاریتم درآمد سرانه | 10/55 | 0/35 | 11/65 | 9/76 | 616 |

مأخذ: نتایج تحقیق

## 4. برآورد الگو و تحلیل نتایج

برای بررسی نقش حکمرانی و تأثیر آن در بهبود متوسط شادی و مقایسه آن با نقش درآمد در ایجاد شادی در جامعه سه معادله تخمین زده می‌شود. معادله اول تنها کیفیت دمکراتیک و تکنیکال تخمین زده می‌شود سپس در معادله دوم برآورد با متغیر درآمد صورت می‌گیرد. معادله سوم شامل تمام متغیرهای توضیحی است. طبق کار نلسون و پلاسر (1982) بیشتر سری‌های زمانی نامانا هستند و کارکردن با این تکنیک‌های کلاسیک اقتصادسنجی که فرض می‌کنند داده‌ها مانا هستند نتایج گمراه کننده‌ای به وجود می‌آورد (ابراهیمی، 1390). بنابراین، قبل از برآورد معادله‌ها ابتدا پایایی متغیرها بررسی شود. برای انجام این کار از آزمون لوین، لیو و چو به دلیل معتبرتر بودن و کاربرد بیشتری این آزمون در داده‌های تابلویی استفاده شده و نتایج در جدول 8 ارائه شده است:

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

**جدول 8. نتایج آزمون پایایی**

| متغیر | کل کشورها | | | کشورهای فقیر | | | کشورهای ثروتمند | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | مقدار آماره | مقدار احتمال | نتیجه | مقدار آماره | مقدار احتمال | نتیجه | مقدار آماره | مقدار احتمال | نتیجه |
| H | -3/87 | 0/00 | I(0) | -3/08 | 0/00 | I(0) | -3/22 | 0/00 | I(0) |
| DQ | -4/70 | 0/00 | I(0) | -4/50 | 0/00 | I(0) | -1/71 | 0/04 | I(0) |
| TQ | -5/90 | 0/00 | I(0) | -5/38 | 0/00 | I(0) | -2/64 | 0/00 | I(0) |
| Log(GDP) | -18/55 | 0/00 | I(1) | -12/66 | 0/00 | I(1) | -13/98 | 0/00 | I(1) |
| GE | -5/8 | 0/00 | I(0) | -4/91 | 0/00 | I(0) | -2/26 | 0/01 | I(0) |
| MI | -7/37 | 0/00 | I(0) | -9/02 | 0/00 | I(0) | -2/2 | 0/01 | I(0) |

مأخذ: نتایج تحقیق

تمام متغیرها، به جزء لگاریتم درآمد سرانه (که با یک بار تفاضل‌گیری پایا شده است)، در سطح صفر پایا هستند. به دلیل پایا نبودن متغیر درآمد و برای جلوگیری از رگرسیون کاذب آزمون همجمعی کائو[1] صورت می‌گیرد. نتایج آزمون همجمعی در جدول (9) گزارش شده است و وجود رابطه بلند مدت بین متغیرها را تأیید می‌کند.

**جدول 9. آزمون همجمعی**

| کل کشورها | | | کشورهای فقیر | | | کشورهای ثروتمند | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| مقدار آماره | مقدار احتمال | نتیجه | مقدار آماره | مقدار احتمال | نتیجه | مقدار آماره | مقدار احتمال | نتیجه |
| -1/58 | 0/056* | همجمع | -2/008 | 0/02 | همجمع | -2/01 | 0/02 | همجمع |

*در سطح 10 درصد معنی دار است.

مأخذ: نتایج تحقیق

قبل از برآورد مدل به کمک آزمون F لیمر روش برآورد ترکیبی[2] یا روش برآورد داده‌های تابلویی[3] برای سه معادله مورد بررسی قرار گرفته است، همچنین از آزمون هاسمن برای

1. Kao
2. Pooled
3. Panel

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

تشخیص اثرات ثابت یا تصادفی استفاده شده است. نتایج هر دو آزمون F لیمر و هاسمن در جدول10 گزارش شده است. نتایج حاصل شده بیانگر تأیید روش داده‌های تابلویی است.

**جدول 10. نتایج آزمون اثرات ثابت**

| نام آزمون | کل کشورها | | | کشورهای فقیر | | | کشورهای ثروتمند | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 | 2 | 3 | 1 | 2 | 3 | 1 | 2 | 3 |
| Fلیمر | 45/17 (0/000) | 34/68 (0/000) | 31/14 (0/000) | 43/16 (0/000) | 28/96 (0/000) | 25/43 (0/000) | 38/36 (0/000) | 36/05 (0/000) | 38/12 (0/000) |
| هاسمن | 0/99 (0/60) | 10/72 (0/013) | 11/49 (0/04) | 2/67 (0/26) | 13/24 (0/004) | 19/22 (0/001) | 5/71 (0/000) | 1/33 (0/72) | 14/66 (0/01) |

مأخذ: نتایج تحقیق

نتایج حاصل از برآورد مدل تحقیق با استفاده از روش داده‌های تابلویی و با استفاده از نرم‌افزار Eveiws 12 در قالب سه سناریو برای کل کشورها، کشورهای فقیر و کشورهای ثروتمند برآورد شده است و نتایج حاصل از آن در جدول (11) گزارش شده است. در معادله اول تنها اثر کیفیت دمکراتیک و تکنیکال بررسی می‌شود. در معادله دوم برآورد مدل-ها با وارد کردن متغیر درآمد صورت می‌گیرد. در معادله برآوردی سوم متغیرهای توضیحی اندازه دولت و شاخص فلاکت نیز وارد مدل شده است.

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

**جدول 1. برآورد ضرایب متغیروابسته متوسط شادی (H) با استفاده از روش داده‌های تابلویی**

| نام متغیر | کل کشورها | | | کشورهای فقیر | | | کشورهای ثروتمند | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 | 2 | 3 | 1 | 2 | 3 | 1 | 2 | 3 |
| DQ | -0/01<br>(-0/76) | -0/19<br>(0/000) * | -0/19<br>(0/000) * | 0/01<br>(086) | -0/18<br>(0/000) | -0/18<br>(0/000) * | -0/15<br>(0/10) | -0/05<br>(0/54) | -0/15<br>(0/08)** |
| TQ | 0/80<br>(0/000) * | 0/60<br>(0/000) * | 0/59<br>(0/000) * | 0/66<br>(0/000) * | 0/66<br>(0/000) | 0/70<br>(0/000) * | 0/75<br>(0/000) * | 0/46<br>(0/000) * | 0/30<br>(0/000) * |
| Log (GDP) | - | 0/83<br>(0/000) * | 0/72<br>(0/000) * | - | 0/76<br>(0/000) * | 0/64<br>(0/000) * | - | 1/04<br>(0/000) * | 0/56<br>(0/000) * |
| GE | - | - | 0/002<br>(0/000) * | - | - | -0/003<br>(0/03) * | - | - | 0/005<br>(0/000) * |
| MI | - | - | -0/009<br>(0/000) * | - | - | -0/004<br>(0/000) * | - | - | -0/02<br>(0/000) * |
| R2 | 0/11 | 0/95 | 0/95 | 0/04 | 0/88 | 0/89 | 0/09 | 0/20 | 0/94 |
| تعداد داده‌ها | 1460 | 1460 | 1441 | 898 | 898 | 895 | 562 | 562 | 561 |

مقادیر عددی ضریب و مقادیر داخل پرانتز مقدار احتمال است. *در سطح 5 درصد و ** در سطح 10 درصد معنی دار است.

مأخذ: نتایج تحقیق

بر اساس نتایج حاصل شده در جدول (11)، اثرکیفیت تکنیکال نهادهای مربوط به حکمرانی بر گسترش شادی در بازه زمانی 2006 تا 2019 برای 112 کشور مورد مطالعه بررسی شده است. نتایج حاصل شده بیانگر این است که کیفیت تکنیکال اثر مثبت و قوی با سطح شادی دارد، در حالیکه این رابطه برای متغیر دمکراتیک منفی و نسبتاً کم است. این اختلاف شدید بین ابعاد دمکراتیک و تکنیکال تا حدودی می‌تواند به دلیل اختلاف سطح درآمد بین کشورها و همچنین وضعیت توسعه‌یافتگی آن‌ها باشد. برای رفع این مشکل کل نمونه به دو گروه کشور فقیر و ثروتمند تقسیم می‌شوند. کشورهای فقیر شامل کشورهایی هستند که درآمد میانگین سرانه آن‌ها در دوره مورد مطالعه کمتر از نصف درآمد سرانه آمریکا در سال 1995 است و کشورهای ثروتمند شامل کشورهای هستند که متوسط درآمد سرانه آن‌ها بیش از نصف درآمد سرانه آمریکا در سال 1995 است (هلی‌ویل و هوانگ، 2008). با این نوع طبقه بندی 68 کشور در زمره کشورهای فقیر و 44 کشور باقیمانده کشورهای ثروتمند را تشکیل می‌دهند. بعد از تقسیم بندی کشورها تأثیر کیفیت حکمرانی در هر دو گروه دوباره مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

در معادله اول تنها دو متغیر کیفیت حکمرانی وارد شده است. نتایج حاصل شده از معادله اول بیانگر این است که کیفیت تکنیکال اثر مثبت و معنی‌داری بر سطح شادی دارد؛ اما اثرکیفیت دموکراتیک منفی است اما معنادار نیست. همچنین، ضرایب آن نسبت به کیفیت دمکراتیک بیشتر است. ضریب کیفیت تکنیکال کل کشورها برابر با 0/8، برای کشورهای فقیر برابر 0/66 و برای کشورهای ثروتمند برابر 0/75 است و در سطح 5 درصد معنادار هستند.

در معادله دوم، زمانی که متغیر درآمد سرانه وارد مدل می‌شود، ضریب برآوردی درآمد سرانه در کل کشورها برابر با 0/83، در کشورهای فقیر برابر 0/76 و در کشورهای ثروتمند برابر1/04 است و در سطح 5 درصد معنادار هستند.

در معادله سوم ضریب برآوردی درآمد سرانه در کل کشورها برابر 0/72 در کشورهای فقیر برابر 0/64 و در کشورهای ثروتمند برابر 0/56 بوده است و در سطح 5 درصد معنادار بوده است. ضریب برآوردی کیفیت تکنیکال در کل کشورها برابر 0/59، در کشورهای

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

فقیر برابر 0/70 و در کشورهای ثروتمند برابر 0/30 بوده است و در سطح 5 درصد معنادار بوده است. همچنین، ضریب برآوردی کیفیت دموکراتیک در کل کشورها برابر 0/19-، در کشورهای فقیر برابر 0/18- و در کشورهای ثروتمند برابر 0/15- بوده است و در سطح 5 درصد معنادار بوده است.

در معادله سوم ضریب برآوردی شاخص فلاکت در کل کشورها برابر 0/009-، در کشورهای فقیر برابر 0/004- و در کشورهای ثروتمند برابر 0/02- بوده است و در سطح 5 درصد معنادار بوده است.

ضریب برآوردی اندازه دولت نیز در کل کشورها برابر 0/002، در کشورهای فقیر برابر 0/003- و در کشورهای ثروتمند برابر 0/005 بوده است و در سطح 5 درصد معنادار بوده است. نکته‌ای که باید به آن توجه داشت، این است که ضریب برآوردی اندازه دولت در افزایش سطح شادی در کشورهای ثروتمند هم مثبت است و هم نسبت به کشورهای فقیر بیشتر است. در حالیکه در کشورهای فقیر رابطه مربوطه منفی است. دلیل این موضوع چنین به نظر می‌رسد که با وجودی که در کشورهای فقیر نیز دولت هزینه می‌کند، اما به دلیل ساختار و کارکرد نامناسب، اثر بخشی هزینه دولت کمتر از اثر بخشی هزینه دولت در کشورهای ثروتمند است.

نکته قابل توجه دیگر اثرگذاری منفی شاخص فلاکت بر شادی در کشورهای فقیر وثروتمند است، اما میزان تأثیرگذاری آن در کشورهای ثروتمند نسبت به کشورهای فقیر بیشتر است. به عبارت دیگر، اگر شاخص فلاکت در کشورهای ثروتمند و فقیر به یک میزان افزایش یابد، متوسط شادی در کشورهای ثروتمند نسبت به کشورهای فقیر بیشتر کاهش می‌یابد. دلیل این امر می تواند به دلیل توجه و حساسیت و اهمیتی باشد که شهروندان کشورهای ثروتمند نسبت به کشورهای فقیر به مسئله تورم و بیکاری دارند.

## 5. نتیجه‌گیری و پیشنهادات سیاستی

در سال‌های اخیر، تغییراتی در اقتصاد رفاه صورت گرفته است. این تغییرها شامل کاربرد شاخص‌های ذهنی در ارزیابی رفاه در کنار شاخص‌های عینی مانند درآمد است. شادی یک شاخص رفاه ذهنی است که مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است. بنابراین این

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

مقاله به بررسی عوامل موثر بر شادی پرداخته است. شرایط اجتماعی، اقتصادی وغیره عوامل تأثیرگذار در افزایش شادی در سطح جامعه هستند. البته در این راستا یک رابطه دو طرفه وجود دارد؛ یعنی شادی بالاتر باعث بهبود شرایط موجود در یک کشور می‌شود. از طرف دیگر حکومت‌ها نیز نقش قابل توجهی در بهبود وضعیت جامعه دارند. برای این منظور، متوسط سطح شادی کشورها به عنوان پراکسی از رفاه ذهنی در نظر گرفته شده‌اند. برای این کار روش داده‌های ترکیبی و اطلاعات 112 کشور، برای بازه زمانی 2019-2006 در نظر گرفته شده است. علاوه بر اثر حکمرانی، اثر درآمد بر شادی نیز بررسی می‌شود. نتایج برآورد نشان دهنده نقش قابل توجه اصلاح نهادها بطور کلی و نهادهای حاکمیتی بطور خاص و همچنین نقش درآمد در گسترش شادی در سطح جامعه است. در این راستا، ابعاد تکنیکال حکمرانی رابطه مثبت و میزان اثرگذاری زیادی در گسترش شادی در تمام کشورها داشته است. رابطه بین کیفیت دمکراتیک و متوسط شادی برای کشورهای ثروتمند اثربخش ولی برای کشورهای فقیر منفی است. در عین حال ابعاد تکنیکال نهادهای موجود در کشورها در بلند مدت تأثیر بیشتری در ایجاد شادی نسبت به ابعاد دمکراتیک دارند. این موضوع می‌تواند به دلیل این امر باشد که ابعاد تکنیکال دولت کیفیت خدمات ارایه شده و نهادهای مرتبط با آن‌ها را مورد ارزیابی قرار می‌دهند، در نتیجه بهبود آن‌ها برای مردم ملموس‌تر است نسبت به ابعاد دمکراتیک که وضعیت سیاسی نهادها را مورد ارزیابی قرار می‌دهند.

یک پیام کلیدی این مقاله این است که نباید تأثیر و نقش دولت‌ها در گسترش شادی چه در سطح فردی و چه در سطح جامع نادیده گرفته شود. نکته قابل توجه دیگر رابطه مثبت درآمد بر سطح شادی است که در مطالعات قبل درآمد در افزایش شادی بی‌اثر بوده و یا تاثیر آن ناچیز بوده است (استرلین 2003، هلی‌ویل و هوانگ 2008). بر اساس نتایج حاصل شده افزایش درآمد می‌تواند یک عامل مهم در افزایش مصرف خدمات مانند خدمات بهداشتی، آموزشی وغیره شود که تاثیر مهمی در بهبود شادی دارند. بنابراین می‌توان بیان کرد در بلند مدت تاثیر درآمد بر افزایش شادی قابل توجه است. نکته بعدی مربوط به اندازه دولت است. در معادله‌ایی که تمام کشورها را شامل می‌شود رابطه بین

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

اندازه دولت و متوسط شادی مثبت است، اما زمانیکه کشورها به دو گروه ثروتمند و فقیر تقسیم می‌شود، رابطه مثبت در گروه کشورهای ثروتمند همچنان برقرار است، ولی در مورد کشورهای فقیر این رابطه برقرار نیست. بنابراین، صرف افزایش هزینه‌های دولت یا بزرگ شدن دولت باعث افزایش شادی نمی‌شود؛ بلکه افزایش هزینه‌های دولت زمانی می‌تواند باعث ایجاد شادی شود که به درستی صورت گیرد، یعنی منتهی به بهبود وضعیت موجود در کشور شود و عامل ارتقاء ابعاد اقتصادی، سیاسی و اجتماعی بشمار آید. هزینه-های عمومی در کشورهای فقیر بهبود بخش نیست، اما در مورد کشورهای ثروتمند برعکس است. بنابراین می‌توان بیان کرد دولت بزرگ با قید خوب، علت گسترش شادی در سطح جامعه است[1]، اما دولت بزرگ و بد قادر به بهبود شادی نیست.

نکته دیگر در نتایج حاصل شده بیانگر تفاوت ضریب اثر بخشی شاخص فلاکت بر شادی در کشورهای ثروتمند و فقیر است. این اثر در کشورهای ثروتمند بسیار بیشتر از کشورهای فقیر است. این موضوع می‌تواند به این دلیل باشد که نرخ تورم و بیکاری در کشورهای ثروتمند برای بیشتر سال‌ها پایین بوده و ثبات قیمت‌ها و بازار کار نسبتاً وجود داشته در حالیکه در بیشتر کشورهای فقیر این مسئله کاملاً بر عکس بوده است، یعنی نرخ تورم مدام در حال افزایش بوده است. بنابراین، بالا رفتن نرخ تورم در کشورهای فقیر، گویی یک امر عادی بوده موجب کاهش معنادار شادی آنها نشده است. به عبارت دیگر، گویی بیکاری و تورم در کشورهای فقیر نهادینه شده که این امر باعث می‌شود در صورت افزایش تورم و بیکاری سطح شادی در این کشورها کمتر کاهش یابد. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت بیشتر بودن تأثیر تغییرات شاخص فلاکت بر متوسط شادی در کشورهای ثروتمند نسبت به کشورهای فقیر قابل انتظار است. بر اساس یافته‌های حاصل شده دولت‌ها در گسترش سطح شادی در جامعه نقش قابل توجه و غیر قابل انکاری دارند. بنابراین، باید برای گسترش شادی همواره سعی در بهبود خدمات عمومی داشته باشند. همچنین، لازم است دولت‌ها در کنار بهبود خدمات عمومی به افزایش ثبات سیاسی در کشور خود اهتمام نمایند.

1. بطور کلی درحال حاضر صرف اندازه دولت چه کوچک و چه بزرگ، بیانگر خوبی و یا بدی آن نمی باشد بلکه اندازه دولت به همراه قیدهای بهبود نهادی، حکمرانی خوب، حکمرانی بد، دولت بهینه، دولت توسعه خواه و مانند آن اهمیت اساسی دارد (دادگر 1397).

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

همچنین نباید اهمیت نقش افزایش تولید ناخالص داخلی و رشد اقتصادی نیز نادیده گرفته شود. در ضمن حکومت‌ها باید در اصلاح روش هزینه‌های خود هم کوشش کنند، زیرا صرف افزایش هزینه‌های دولت منجر به افزایش سطح شادی نمی‌شود بلکه نحوه هزینه‌ها است که گسترش شادی را به همراه دارد. این که در نظریه های اقتصاد بخش عمومی بر دولت خوب، دولت منضبط و کارآمد، دولت توسعه خواه و مانند آن تأکید می شود همین موضوع است. در نهایت، با توجه به این که کیفیت حکمرانی ایران در تمامی شاخص‌ها وضع نامناسبی نسبت به کشورهای مورد مطالعه را نشان می‌دهد، در نتیجه اصلاح ابعاد حکمرانی چه از جنبه‌های تکنیکال و چه از ابعاد دموکراتیک و همچنین بهبود رشد اقتصادی برای کارسازی نقش درآمد بر شادی باید مورد توجه جدی قرار گیرد.

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]

[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]

[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

## منابع و مأخذ


- Dadgar, Y., & Nazari, R. (2017). The impact of economic growth on misery index on Iranian economy, Economic Journal of Law and Economics, 45(7), 175-193.
- Ebrahimi S. (2012). The Effect of Capital Inflow on Real Exchange Rate in Developing Countries. Journal of Economic Modeling Research, 2 (7), 1-26 (In Persian).
- Jeylaei Aghdam, J., Daghighiasli, A. R., Daman Kashide, M., & Asmailzadh Magari, A. (2020). The Long-Run Relationship between External Government Debt and Economic Growth in Developing Countries with Upper Middle Income Level (Panel Co-Integration Approach). Journal of Economic Modeling Research, 10(40), 159-183 (In Persian).
- Ouardighi, J. E., & Munier, F. (2019). Inflation, Unemployment and Happiness: empirical evidences of the contribution of Economic Growth. Bureau d'Economie Théorique et Appliquée, UDS, Strasbourg.
- Ravallion, M., & Lokshin, M. (2000). Identifying welfare effects from subjective questions. Economica, 68(271), 335-357.
- Abounoori, E., & Eskandari, J. (2016). Comparing the effects of unemployment and inflation on happiness. The Journal of Economic Policy, 8(15), 137-152 (In Persian).
- Afshari, Z., & Dahmardeh, L. (2015). The Impact of Poverty, Income Inequality and Human Development Index on Happiness. A Panel Data Approach. Economic Development Policy, 2(4), 31-59 (In Persian).
- Ali, M. S. B., & Sassi, S. (2016). The corruption-inflation nexus: evidence from developed and developing countries. The BE Journal of Macroeconomics, 16(1), 125-144.
- Alois, P. (2014). Income inequality and happiness: is there a relationship? (No. 614). LIS, WP Series.
- Arshed, N., Arif, A., Abbas, R. Z., & Hameed, K. (2021). Comparing quality of institutions with happiness of Asian people. Estudios de economía aplicada, 39(2), 12.
- Bjørnskov, C., Dreher, A., & Fischer, J. A. (2006). The bigger the better? Evidence of the effect of government size on life satisfaction around the world. Public Choice, 130(3-4), 267-292.
- Bjørnskov, C., Dreher, A., & Fischer, J. A. (2010). Formal institutions and subjective well-being: Revisiting the cross-country evidence. European Journal of Political Economy, 26(4), 419-430.
- Blanchflower, D. G., Bell, D. N., Montagnoli, A., & Moro, M. (2013). The effects of macroeconomic shocks on well-being., University of Stirling presss.


[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]

[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]

[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

- Blanchflower, D. G., Bell, D. N., Montagnoli, A., & Moro, M. (2014). The happiness trade-off between unemployment and inflation. Journal of Money, Credit and Banking, 46(S2), 117-141.
- Böckerman, P., & Ilmakunnas, P. (2004). Elusive effects of unemployment on happiness. Social Indicators Research, 79(1), 159-169.
- Bolle, F., Okhrin, Y., & Vogel, C. (2009). A note on interdependent happiness. The Journal of Socio-Economics, 38(5), 713-721.
- Cantril, H. (1965). The pattern of human concerns. New York, USA: New Brunswick.
- Clark, A. E., & Oswald, A. J. (1994). Unhappiness and unemployment. The Economic Journal, 104(424), 648-659.
- Clark, A. E., Frijters, P., & Shields, M. A. (2008). Relative income, happiness, and utility: An explanation for the Easterlin paradox and other puzzles. Journal of Economic literature, 46(1), 95-144.
- Dadgar, Y. (2018). Public sector economics. Fourth edition. Mofid University Publisher (In Persian).
- Dadgar, Y., & Nazari, R. (2017). The impact of good governance on environmental pollution in South West Asian Countries. Iranian Journal of economic studies, 5(1), 49-63.
- Debnath, R. M., & Shankar, R. (2014). Does good governance enhance happiness: A cross nation study, Social indicators research, 116(1), 235-253.
- Di Tella, R., & MacCulloch, R. (2008). Gross national happiness as an answer to the Easterlin Paradox? Journal of Development Economics, 86(1), 22-42.
- Di Tella, R., MacCulloch, R. J., & Oswald, A. J. (2000). Preferences over inflation and unemployment: Evidence from surveys of happiness. American economic review, 91(1), 335-341.
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E., & Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. Psychological bulletin, 125(2), 276.
- Dorn, D., Fischer, J. A., Kirchgässner, G., & Sousa-Poza, A. (2007). Is it culture or democracy? The impact of democracy and culture on happiness. Social Indicators Research, 82(3), 505-526.
- Duncan, G. (2008). Should happiness-maximization be the goal of government? Journal of happiness Studies, 11(2), 163-178.
- Easterlin, R. A. (1974). Does economic growth improve the human lot? Some empirical evidence. In Nations and households in economic growth .Academic Press.
- Easterlin, R. A. (2003). Explaining happiness. Proceedings of the National Academy of Sciences, 100(19), 11176-11183.
- Easterlin, R. A., McVey, L. A., Switek, M., Sawangfa, O., & Zweig, J. S. (2010). The happiness–income paradox revisited. Proceedings of the National Academy of Sciences, 107(52), 22463-22468.

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

- Ferrer-i-Carbonell, A., & Ramos, X. (2013). Inequality and happiness. Journal of Economic Surveys, 28(5), 1016-1027.
- Frey, B. S., & Stutzer, A. (2000). Happiness, economy and institutions. The Economic Journal, 110(466), 918-938.
- Frey, B. S., & Stutzer, A. (2002). What can economists learn from happiness research? Journal of Economic literature, 40(2), 402-435.
- Hayo, B. (2007). Happiness in transition: An empirical study on Eastern Europe. Economic Systems, 31(2), 204-221.
- Headey, B., & Wearing, A. (1992). Understanding happiness: A theory of subjective well-being. Melbourne, Australia: Longman Cheshire Pty Limited.
- Helliwell, J. F., & Huang, H. (2008). How's your government? International evidence linking good government and well-being. British Journal of Political Science, 38(4), 595-619.
- Helliwell, J. F., & Huang, H. (2014). New measures of the costs of unemployment: Evidence from the subjective well-being of 3.3 million Americans. Economic Inquiry, 52(4), 1485-1502.
- Helliwell, J. F., Huang, H., & Wang, S. (2020). Happiness and the Quality of Government. National Bureau of Economic Research (No. w26840)
- Helliwell, J. F., Huang, H., Grover, S., & Wang, S. (2018). Empirical linkages between good governance and national well-being. Journal of Comparative Economics, 46(4), 1332-1346.
- Helliwell, J. F., Huang, H., Wang, S., & Norton, M. (2020). The social foundations of world happiness. World Happiness Report 2020.
- Hsiao, Cheng. (2003). Analysis of panel data, 2nd edition, Cambridge: Cambridge University Press.
- Huang, C. J. (2016). The impact of governance on happiness: Evidence from quantile regressions. World Academy of Science, Engineering and Technology, International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering, 10(7), 2539-2542.
- Kahneman, D., & Krueger, A. B. (2006). Developments in the measurement of subjective well-being. Journal of Economic perspectives, 20(1), 3-24.
- Kalirajan, K. P. (1992). Modeling earnings distorting government intervention: The case of Singapore's managerial earnings. Journal of Comparative Economics, 16(1), 105-117.
- Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2008). Governance matters VII: Aggregate and individual governance indicators, 1996-2007. World Bank policy research, WP (4654).
- Kenny, C. (1999). Does growth cause happiness, or does happiness cause growth? Kyklos, 52(1), 3-25.

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

- Khorsandi, M., & Alibabaei, N. (2016). Is unemployment costly or inflation? Comparing the effects of unemployment and inflation on happiness. Economic Research Journal, (68), 1-24 (In Persian).
- Khorsandi, M., & Azizi, Z. (2015). Estimating the Threshold Effect of Unemployment on Happiness. Economic Development Policy, 3(2), 59-79 (In Persian).
- Luhmann, M., Hofmann, W., Eid, M., & Lucas, R. E. (2012). Subjective well-being and adaptation to life events: a meta-analysis. Journal of personality and social psychology, 102(3), 592.
- Meidari A. Introduction to Good Governance Theory. refahj. 2006; 6 (22) :261-0 (In Persian).
- Mohamadzadeh, P., Asgharpur, H., & Maniee, O. (2013). The effect of income on labor force happiness in Iran (In Persian).
- Mohammadinmansor, S., Golkhandan, A., Khansari, M., & Golkhandan, D. (2016). An analysis of socio-economic factors affecting happiness (an econometric analysis with regard to religious restrictions). Social Development & Welfare Planning, 7(25), 125-163 (In Persian).
- Nili, F., & Babazadeh Khorasani, B. (2013). Identification of Factors Affecting Subjective Welfare in Iran Monetary & Banking Research (In Persian).
- Nili, F., Babazadeh Khorasani, B., & Shadkar, M. S. (2015). Analyzing Dependency of Subjective Well-being in Developing Countries to Macroeconomic Factors. Journal of Economic Research (Tahghighat-E-Eghtesadi), 50(1), 21-48 (In Persian).
- Ochsen, C., & Welsch, H. (2011). The social costs of unemployment: accounting for unemployment duration. Applied Economics, 43(27), 3999-4005.
- Oswald, A. J. (1997). Happiness and economic performance. The economic journal, 107(445), 1815-1831.
- Ott, J. C. (2009). Good governance and happiness in nations: Technical quality precedes democracy and quality beats size. Journal of Happiness Studies, 11(3), 353-368.
- Ott, J. C. (2010). Government and happiness in 130 nations: Good governance fosters higher level and more equality of happiness. Social indicators research, 102(1), 3-22.
- Roy, D. S., & Samanta, D. (2010). Good governance and employment generation through NREGA: A case study of Gram Panchayat in West Bengal. In Conference on" Infrastructure, Finance and Governance: Push for Growth, Organized by Ministry of Rural Development, GOI.
- Ruprah, I. J., & Luengas, P. (2011). Monetary policy and happiness: Preferences over inflation and unemployment in Latin America. The Journal of Socio-Economics, 40(1), 59-66

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

- Ruprah, I. J., & Luengas, P. (2011). Monetary policy and happiness: Preferences over inflation and unemployment in Latin America. The Journal of Socio-Economics, 40(1), 59-66.
- Sanfey, P., & Teksoz, U. (2005). Does transition make you happy? Economics of Transition, 15(4), 707-731.
- Sassi, S., & Gasmi, A. (2017). The Dynamic Relationship between Corruption—Inflation: Evidence from Panel Vector Autoregression. The Japanese Economic Review, 68(4), 458-469.
- Sinn, H. W. (1986). Vacant land and the role of government intervention. Regional Science and Urban Economics, 16(3), 353-385.
- Veenhoven, R. (2000). The four qualities of life. Journal of happiness studies, 1(1), 1-39.
- Veenhoven, R. (2004). Happiness as an aim in public policy: The greatest happiness principle, Erasmus University Rotterdam Press.
- Veenhoven, R., Ehrhardt, J., Ho, M. S. D., & de Vries, A. (1993). Happiness in nations: Subjective appreciation of life in 56 nations 1946–1992. Erasmus University Rotterdam Press.
- Woo, C. (2018). Good governance and happiness: Does technical quality of governance lead to happiness universally in both rich and poor countries? Journal of International and Area Studies, 25(1), 37-56.
- Wood, A. (2005). Demystifying Good Governance: An overview of World Bank Governance Reforms and Conditions. Dublin: Trocaire publishing.

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]
[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]
[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]

[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]

[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]

# Impact of Good Governance Quality and Income upon Happiness in Selected Countries

**Yadollah Dadgar[1], Hojat Eizadkhsti[2], Seyed Mohammad Seyedi[3]**

**Received: 2021/03/15 Accepted: 2021/02/28**

**Abstract**

The change of theoretical base in the area of welfare economy and due to economic evolution along time, in recent decades happiness has been considered as an important index for measuring welfare in individual and social levels along with other initial proxies such as wealth, consumption, gross domestic production. This particularly has attracted many economists attention such that they investigate the impact of economic variables on happiness. Government is an unclear and effective factor over nations happiness. Because government functions in expanding happiness through two channels. Direct channel and indirect channel. Therefore, the impact of governance over happiness increase is significant. This study is using panel data for investigating the impact of governance over happiness. Six Kaufmann governance indices has been used for assessing 112 nations governance in time period of (2006-2019). These six indices have been divided into two sub-index technical quality and democratic quality and has been evaluated by three equations. Also the sample was divided in two groups and the impact of governance on happiness was studied carefully. Income variable along with two control variables government expenditures and misery index were added to the function. These study findings indicate that there is a positive relationship between increase in income, governance improvement and happiness expansion. The effectiveness of governance quality in parallel with increasing happiness is considerable to democracy quality. This result is confirmed in all poor and rich nations, and its impact on poor nations is more than the rich ones. Income has significant direct effect on expanding happiness. Income coefficients are positive in each 3 group and for the poor is greater than the rich. Two control variables government expenses and misery index in all countries have positive and negative relationship with happiness respectively. The existent relationship holds for rich nations, but the coefficient of government expenses for poor nations is negative. On this basis, it can be said that governments have a

1. Professor of Economics, Faculty of Economic and Political Sciences, Shahid Beheshty University, Tehan, Iran Email: y_dadgar@sbu.ac.ir
2. Assistant Professor of Economics, Faculty of Economic and Political Sciences, Shahid Beheshty University, Tehan, Iran Email: h_ izadkhasti@sbu.ac.ir
3. MS of Economics, Faculty of Economic and Political Sciences, Shahid Beheshty Universit, Tehan, Iran Email: s.seyedi@mail.sbu.ac.ir

significant and undeniable role in promoting the level of happiness in society by improving the quality of governance and reducing the misery index in the economy. Also the significance of gross domestic production and economic growth should not be ignored.

**Keywords:** Happiness, Good Governance, Technical Quality, Democratic Quality, Income.
**JEL Classification**: C23, I38, I30.

[ Downloaded from system.khu.ac.ir on 2024-10-12 ]

[ DOR: 20.1001.1.22286454.1400.12.44.2.9 ]

[ DOI: 10.52547/jemr.12.44.45 ]